

Na osnovu članova 14. i 52. Zakona o električnoj energiji (“Službene novine Federacije BiH” broj 41/02, 24/05 i 38/05), i člana 5. Statuta Regulatorne komisije za električnu energiju Federacije Bosne i Hercegovine (“Službene novine Federacije BiH”, broj 13/04), Regulatorna komisija za električnu energiju u Federaciji BiH - FERK na IX redovnoj sjednici održanoj 23.05. 2008. godine donijela je

OPŠTE USLOVE ZA ISPORUKU ELEKTRIČNE ENERGIJE

DIO-PRVI

POGLAVLJE I. OPŠTE ODREDBE I CILJEVI

Član 1. (Primjena)

Opšti uslovi za isporuku električne energije (u daljem tekstu: Opšti uslovi) propisuju opšte energetske i tehničke uslove, te ekonomske odnose između proizvođača, distributera, snabdjevača, korisnika mreže i krajnjeg kupca električne energije uključivši i podnosioca zahtjeva za dobijanje elektroenergetske saglasnosti.

Član 2. (Predmet Opštih uslova za isporuku električne energije)

Opšti uslovi za isporuku električne energije sadrže:

- a) kriterije kvaliteta električne energije na mjestu preuzimanja/predaje,
- b) način i uslove izdavanja elektroenergetske saglasnosti,
- c) uslove, rokove i način zaključenja ugovora o priključenju/povećanju priključne snage, ugovora o snabdijevanju električnom energijom i ugovora o korištenju distributivne mreže,
- d) jasno i precizno definisan pojam priključka,
- e) kriterije o načinu priključenja novog kupca/proizvođača i mjesto priključenja na mrežu distribucije,
- f) uslove kad se kupcu može obustaviti isporuka ili ograničiti potrošnja električne energije,
- g) način obračuna i naplate električne energije,
- h) pravo na nadoknadu štete nastale zbog prekida u snabdijevanju električnom energijom, isporuke nekvalitetne ili ograničene isporuke električne energije,
- i) odredbe koje definišu odnose sa kupcima kojima se ne smije obustaviti isporuka električne energije, uključujući i slučajeve neplaćanja potrošene električne energije, te način regulisanja međusobnih obaveza u ovakvim slučajevima,
- j) druge odnose između elektroprivrednih društava i kupaca električne energije.

Član 3. (Cilj Opštih uslova)

Cilj donošenja Opštih uslova je uspostavljanje transparentnih procedura u odnosima između proizvođača, distributera, snabdjevača, korisnika mreže i krajnjih kupaca.

Član 4. (Definicije)

Pojmovi i definicije koje se koriste u odredbama ovih Opštih uslova, uz one iz Zakona o električnoj energiji, Poslovnika o radu FERK-a ("Službene novine Federacije BiH" broj 59/04), Pravilnika za izdavanje dozvola-licenci ("Službene novine Federacije BiH" broj 29/05) i Pravilnika za tarifnu metodologiju i tarifne postupke ("Službene novine Federacije BiH" broj 45/05) su sljedeće:

Aktivna energija označava mjeru proizvodnje ili potrošnje aktivne snage u određenom vremenskom periodu. Izražena je u kilovatsatima (kWh), megavatsatima (MWh) ili gigavatsatima (GWh).

Aktivna snaga označava realnu komponentu prividne snage, obično izraženu u kilovatima (kW) ili megavatima (MW).

BAS standard je Državni standard Bosne i Hercegovine.

Brojilo električne energije (u daljem tekstu: **brojilo**) označava uređaj koji mjeri i registruje potrošnju električne energije na obračunskom mjernom mjestu, prema važećim propisima u području mjeriteljstva.

Distributer označava elektroprivredno društvo koje posjeduje FERK-ovu dozvolu za rad - licencu za obavljanje djelatnosti distribucije električne energije.

Distributivna mreža (u daljem tekstu: **mreža**) označava infrastrukturu potrebnu za distribuciju električne energije.

Elektroenergetske saglasnosti su dokumenti kojima distributer daje ispravu o mogućnostima priključenja sa tehničkim rješenjem budućeg priključka ili saglasnost za priključenje na mrežu sa tehničkim i finansijskim uslovima za priključenje.

Elektroprivredno društvo označava poslovni subjekat koji se bavi jednom ili više djelatnosti iz oblasti proizvodnje, distribucije i snabdijevanja električnom energijom.

Faktor snage ($\cos\phi$) je odnos aktivne snage prema prividnoj snazi.

FERK je Regulatorna komisija za električnu energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine osnovana Zakonom o električnoj energiji Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 41/02, 24/05 i 38/05).

Frekvencija je broj ciklusa naizmjenične struje u sekundi izražene u hercima (Hz).

IEC standard je standard odobren od strane Međunarodne elektrotehničke komisije.

Korisnik mreže označava svako fizičko i pravno lice koje snabdijeva ili biva snabdijevano putem distributivne mreže.

Krajnji kupac je kupac koji električnu energiju kupuje za vlastite potrebe.

Kupac znači fizičko ili pravno lice koje kupuje električnu energiju.

Kvalitet napona označava stabilnost fizikalnih veličina napona u odnosu na nominalne vrijednosti (efektivnu vrijednost, frekvenciju, talasni oblik, simetričnost faznih vrijednosti napona i dr.).

Mjerni slog je skup mjernih i pomoćnih uređaja na mjernom mjestu.

Mjerno mjesto označava mjesto u distributivnoj mreži na kojem se mjeri električna energija i/ili snaga koju kupac preuzima iz distributivne mreže, odnosno koju proizvođač daje u distributivnu mrežu.

Neregistrovana potrošnja je neizmjerena količina električne energije do koje je došlo usljed kvara mjernih uređaja.

Obračunski period označava vremenski period, između dva očitavanja mjernog uređaja radi obračuna utroška električne energije i snage za koji se izdaje račun krajnjem kupcu.

Operator distribucije označava posebno organizovan dio elektroprivrednog društva koji upravlja distributivnom mrežom.

Posebna zona označava prostor unutar prostornog plana u kojem se grade objekti za čije priključenje je potrebna izgradnja ili rekonstrukcija trafo-stanica i/ili pripadajućih priključnih vodova srednjeg napona do uključivo 35 kV naponskog nivoa (na primjer: fabrika, rudnik, proizvođač, stambeno-poslovni objekat namijenjen tržištu, turistički, sportski objekat i slično).

Priključak znači sklop električnih vodova i uređaja, srednjeg i niskog napona, uključujući i obračunsko mjerno mjesto, kojima se objekat kupca/proizvođača povezuje sa distributivnom mrežom.

Proizvođač označava fizičko ili pravno lice, koje proizvodi električnu energiju i posjeduje FERK-ovu dozvolu za rad - licencu za obavljanje djelatnosti proizvodnje električne energije.

Reaktivna energija označava mjeru proizvedene ili potrošene reaktivne snage u određenom vremenskom periodu. Izražena je u kilovarsatima (kVArh), megavarsatima (MVArh).

Reaktivna snaga je imaginarna komponenta prividne snage. Obično se izražava u kilovarima (kVAr) ili megavarima (MVar).

Snabdjevač označava elektroprivredno društvo koje posjeduje FERK-ovu dozvolu za rad - licencu za obavljanje djelatnosti snabdjevanja električnom energijom.

Vršno opterećenje je najveće prosječno 15-minutno opterećenje u obračunskom periodu.

Zajednička potrošnja u stambenim i/ili poslovnim objektima je potrošnja električne energije, koju ostvaruje više kupaca u stambenim i/ili poslovnim objektima, a registruje se na posebnim brojlilima.

Zakon označava Zakon o električnoj energiji Federacije BiH.

POGLAVLJE II. PRAVA I OBAVEZE DISTRIBUTERA, SNABDJEVAČA, KRAJNJEG KUPCA I PROIZVOĐAČA

Član 5.

(Obaveze i prava distributera)

- (1) Distributer je obavezan:
- a) poštivati odredbe ovih Opštih uslova, drugih tehničkih pravilnika u primjeni, važećih zakonskih i podzakonskih akata, kao i pravila i propisa FERK-a,
 - b) upravljati distributivnim sistemom, održavati i razvijati distributivni sistem,
 - c) uskladiti plan razvoja distributivne mreže sa prostornim, urbanističkim i regulacionim planovima na svom distributivnom području radi omogućavanja pristupa mreži u skladu sa Zakonom,
 - d) obezbijediti korisnicima sistema i krajnjim kupcima električnu energiju i usluge u skladu sa ovim Opštim uslovima, tehničkim kriterijima, normativima i standardima na snazi kao i u skladu sa pravilima, propisima, i dozvolom FERK-a,
 - e) omogućiti objektivan, transparentan i nediskriminirajući pristup distributivnoj mreži svim korisnicima distributivne mreže,
 - f) omogućiti nediskriminirajući pristup i priključenje na distributivnu mrežu svim novim krajnjim kupcima/proizvođačima, kao i povećanje vršne snage postojećim krajnjim kupcima, ako za to postoje tehnički i energetske uslovi,
 - g) ukoliko distributer ne omogući priključenje ili povećanje vršne snage obavezan je krajnjem kupcu dati odgovarajuće obrazloženje,
 - h) izdavati elektroenergetske saglasnosti i utvrđivati tehničke uslove i visinu nadoknade za priključenje krajnjih kupaca na distributivnu mrežu,
 - i) biti investitor priključaka za krajnje kupce na niskom naponu koji su ispunili uslove iz elektroenergetske saglasnosti, izraditi i obezbijediti dokumentaciju, ostvariti tehničke uslove u mreži, izgraditi priključak, opremiti mjerno mjesto krajnjeg kupca, provesti potrebna ispitivanja, izvršiti priključenje, održavati priključak o svom trošku, po potrebi zamijeniti mjerni uređaj i priključak o

svom trošku, osim u slučaju kad zamjenu zahtijeva ili uzrokuje kupac ili proizvođač,

- j) zaključivati ugovore o priključenju/povećanju priključne snage i ugovore o korištenju distributivne mreže, dostavljati sva adekvatna obavještenja namijenjena kupcima,
- k) priključiti objekte krajnjeg kupca/proizvođača na mrežu u skladu sa ugovorom o priključenju,
- l) očitavati mjerne uređaje na mjestima preuzimanja i isporuke električne energije,
- m) obavještavati kupce i korisnike mreže o planiranim isključenjima,
- n) provesti odgovarajuće postupke po prigovoru, odnosno žalbi krajnjih kupaca u skladu sa važećim zakonima, svojim pravilima i odredbama ovih Opštih uslova,
- o) nadoknaditi kupcima štete nastale zbog prekida u isporuci i isporuke nekvalitetne električne energije, koja se može pripisati u krivicu distributera u skladu sa ugovorom, Zakonom, ovim Opštim uslovima, ugovorima o priključenju/povećanju priključne snage i ugovorima o korištenju distributivne mreže,
- p) pohranjivati i ažurirati podatke vezane za očitavanje, obračun i naplatu računa za korištenje distributivne mreže, kao i druge potrebne podatke ako je to propisano,
- q) voditi urednu evidenciju o ograničenjima i prekidima napajanja kupaca električnom energijom iz koje se mogu utvrditi razlozi i trajanje ograničenja ili prekida.

(2) Distributer ima prava na:

- a) nesmetani pristup priključku krajnjeg kupca/proizvođača u cilju kontrole, izrade i održavanja priključka i distributivne mreže, očitavanja i kontrole mjernog mjesta,
- b) održavanje mjernog mjesta, očitavanje mjerenja električne energije isporučene kupcima i preuzete od proizvođača ili iz prenosne mreže, što uključuje pristup priključku uključivo i mjernom mjestu,
- c) utvrđivanje činjenica o neovlaštenoj i neregistrovanoj potrošnji električne energije i preduzimanje mjera u cilju njenog otklanjanja i naplate,
- d) provođenje ograničenja u isporuci električne energije u skladu sa Zakonom i ovim Opštim uslovima,
- e) isključenje kupaca sa mreže u slučajevima propisanim Zakonom i ovim Opštim uslovima,

Član 6.

(Obaveze i prava snabdjevača)

(1) Snabdjevači imaju obavezu:

- a) poštivati odredbe ovih Opštih uslova, drugih tehničkih pravilnika u primjeni i važećih podzakonskih i zakonskih akata, kao i pravila i propisa FERK-a,

- b) zaključivati ugovore o snabdijevanju kupaca,
- c) obezbijediti kupcima električnu energiju i usluge u skladu sa zaključenim ugovorima,
- d) obračunavati, fakturisati i naplaćivati električnu energiju isporučenu kupcima,
- e) obavještavati kupce o izmjenama cijena električne energije, o načinu obračuna i druga obavještenja vezana za naplatu električne energije,
- f) postupati po prigovoru svojih kupaca u skladu sa važećim zakonima, svojim pravilima i odredbama ovih Opštih uslova,
- g) nadoknaditi kupcima štete nastale zbog obustave isporuke električne energije, koja se može pripisati u krivicu snabdjevača, u skladu sa zakonom, ovim Opštim uslovima i ugovorom o snabdijevanju električnom energijom.

(2) Snabdjevači imaju prava na:

- a) pristup distributivnim mrežama i snabdijevanje kupaca električnom energijom,
- b) obračun i fakturisanje električne energije isporučene kupcu,
- c) naplatu električne energije isporučene kupcu,
- d) obračun i naplatu kamata u skladu sa zakonom,
- e) davanje naloga distributeru za isključenje sa mreže kupaca koji ne izvršavaju obaveze po ugovoru o snabdijevanju.

Član 7.

(Prava i obaveze krajnjih kupaca)

(1) U skladu sa odredbama ovih Opštih uslova krajnji kupci imaju pravo:

- a) na objektivni, transparentan i nediskriminirajući pristup mreži,
- b) podnijeti zahtjev za izdavanje elektroenergetske saglasnosti i priključenje svojih objekata i opreme na mrežu, kada je taj priključak tehnički izvediv, u skladu sa odredbama Mrežnih pravila distribucije, ovih Opštih uslova i drugih tehničkih pravila i propisa,
- c) izbora snabdjevača električnom energijom u skladu sa otvaranjem tržišta električnom energijom,
- d) na snabdijevanje električnom energijom putem mreže u skladu sa direktivama EU, Zakonom i ovim Opštim uslovima,
- e) zaključivati ugovore sa elektroprivrednim društvima pod istim uslovima za sve kupce iz iste kategorije potrošnje,
- f) na prigovore, odnosno žalbe u skladu sa odredbama ugovora sa distributerom, odnosno snabdjevačem, odredbama pravila elektroprivrednih društava, odredbama ovih Opštih uslova i u skladu sa važećim zakonskim propisima,
- g) na nadoknadu šteta nastalih zbog prekida u isporuci električne energije, ili zbog isporuke električne energije neodgovarajućeg kvaliteta, koja se može pripisati u krivicu distributera i/ili snabdjevača u skladu sa ugovorom, Zakonom i Opštim uslovima.

(2) Krajnji kupci imaju obaveze da:

- a) podnesu zahtjev za izdavanje elektroenergetske saglasnosti u skladu sa ovim Opštim uslovima i postupe po uslovima iste prije priključenja novih objekata ili promjene namjene ili snage postojećih trošila,
- b) da zaključe ugovor o priključenju/povećanju priključne snage, ugovor o snabdijevanju električnom energijom i ugovor o korištenju distributivne mreže prije početka njenog korištenja,
- c) omogućće ovlaštenim radnicima elektroprivrednih društava nesmetan pristup, zbog izvođenja priključaka, rekonstrukcije i održavanja distributivne mreže, očitavanja, održavanja i kontrole ispravnosti mjernih uređaja,
- d) plaćaju račun za isporučenu električnu energiju u roku naznačenom na računu,
- e) koriste električnu energiju samo za vlastite potrebe, preko mjernih uređaja, bez mogućnosti preprodaje iste ili omogućavanja drugom krajnjem kupcu bez odobrenja distributera napajanje preko svojih instalacija,
- f) koriste električnu energiju i snagu u skladu sa ugovorima o priključenju/povećanju priključne snage, ugovorima o korištenju distributivne mreže i ugovorima o snabdijevanju električnom energijom,
- g) obavijeste distributera električne energije o eventualnim kvarovima na priključku i mjernim uređajima,
- h) nadoknade štetu elektroprivrednom društvu ili drugim kupcima prouzrokovanu nedozvoljenim radnjama ili neispravnostima na opremi, uređajima i instalacijama, kao i nepovoljnim povratnim djelovanjem kupčevih uređaja na mrežu,
- i) poštuju i ostale obaveze proistekle iz zaključenih ugovora.

Član 8.

(Prava i obaveze proizvođača)

(1) U skladu sa odredbama ovih Opštih uslova proizvođači imaju pravo:

- a) na nediskriminirajući pristup distributivnoj mreži prema načelima pristupa treće strane,
- b) na priključenje svojih objekata i opreme na mrežu, kada je taj priključak tehnički i energetski izvediv, u skladu sa odredbama Opštih uslova, Mrežnih pravila distribucije i svih važećih tehničkih pravila i propisa,
- c) na izgradnju direktnog voda do kvalifikovanog kupca, uz prethodnu saglasnost FERK-a, ukoliko mu je odbijen pristup na mrežu,
- d) zaključivati ugovore sa elektroprivrednim društvima pod istim uslovima za sve proizvođače iz iste kategorije.

(2) Proizvođači električne energije priključeni na distributivnu mrežu imaju obaveze da:

- a) u postupku pribavljanja urbanističke saglasnosti za izgradnju proizvodnih objekata, pribave prethodnu elektroenergetsku saglasnost,
- b) ispune zahtjeve iz elektroenergetske saglasnosti,

- c) prije priključenja novih proizvodnih objekata ili promjene snage postojećih agregata podnesu zahtjev za izdavanje elektroenergetske saglasnosti,
- d) provode naloge nadležnog distributera,
- e) omogućće ovlaštenim radnicima elektroprivrednih društava pristup i očitavanje mjernih uređaja,
- f) u dogovoru sa nadležnim distributerom razrade pogonsko uputstvo o upravljanju svake pojedinačne elektrane,
- g) obavijeste distributera o eventualnim kvarovima na mjernom mjestu i/ili zastojsima, remontima i kvarovima na proizvodnim jedinicama,
- h) poštuju i ostale obaveze proistekle iz zaključenih ugovora o priključenju/povećanju priključne snage, ugovora o korištenju distributivne mreže i ugovora o snabdijevanju električnom energijom.

POGLAVLJE III. KRITERIJI ZA ISPORUKU I SNABDIJEVANJE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM

Član 9.

(Sigurnost isporuke i snabdijevanja)

- (1) Distribuciju električne energije kupcima na određenom distributivnom području u okviru sistema obaveze javne usluge obezbjeđuje distributer kome je izdata dozvola za rad-licenca za obavljanje djelatnosti distribucije električne energije.
- (2) Osim u uslovima definisanim članovima 73. i 74. ovih Opštih uslova proizvođač, distributer i snabdjevač, svako u okviru svojih nadležnosti, su obavezni da obezbijede kontinuirano, pouzdano i kvalitetno snabdijevanje kupaca električnom energijom.
- (3) U slučaju neophodnih radova i/ili potrebe priključenja novih kupaca, distributer može uz blagovremenu prethodnu najavu snabdjevaču i kupcima privremeno prekinuti isporuku električne energije, ali ti prekidi ne smiju trajati duže nego što je navedeno u najavi.

Član 10.

(Uslovi kvaliteta)

- (1) Proizvođač i distributer su dužni da svoja postrojenja održavaju u stanju koje omoguććava pouzdano i sigurno snabdijevanje električnom energijom i koliko god je to izvedivo u skladu sa tehničkim mogućnostima da omogućće kontinuiranu uslugu krajnjim korisnicima svojih usluga.
- (2) Električna energija koja se isporučuje kupcu treba da zadovoljava uslove kvaliteta u pogledu visine napona, talasnog oblika sinusoide napona, frekvencije, broja i trajanja prekida u napajanju električnom energijom.

Član 11.

(Dozvoljena odstupanja napona)

- (1) Odstupanje od nazivnog napona električne energije na mjestu isporuke električne energije, kupcu priključenom na mrežu srednjeg napona (35, 20 i 10 kV), može da bude u pravilu do $\pm 10\%$.
- (2) Odstupanje od nazivnog napona električne mreže na mjestu isporuke električne energije, na mreži niskog napona, može da bude u granicama od $+5\%$ do -10% .
- (3) Izuzetno, ako usljed kvara na elektroenergetskim objektima proizvođača, distributera ili prenosne kompanije prouzrokovanog višom silom, nije moguće uspostaviti normalno uklopno stanje i naponske prilike električne mreže date u stavovima (1) i (2) ovog člana, dozvoljena su i veća odstupanja od nazivnog napona.
- (4) Odstupanja iz stava (3) ovog člana dozvoljena su samo za vrijeme trajanja posljedica više sile, o čemu će distributer na prikladan način obavijestiti kupce električne energije.
- (5) Distributer i kupac, ugovorom o korištenju distributivne mreže, izuzetno mogu predvidjeti i druge granice odstupanja od nazivnog napona električne mreže, od odstupanja utvrđenih ovim Opštim uslovima.

Član 12.

(Standardi frekvencije)

- (1) Nazivna frekvencija mreže je 50 herca (Hz).
- (2) Dozvoljeno odstupanje kod normalnih elektroenergetskih i tehničkih uslova je $\pm 0,1$ Hz, ako se frekvencija reguliše automatski, odnosno $\pm 0,2$ Hz ako se frekvencija reguliše ručno.
- (3) Izuzetno, usljed više sile, nazivna frekvencija se smije smanjiti najniže do iznosa koji Mrežnim kodeksom utvrdi Nezavisni operator sistema Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: NOS BiH), a to može trajati samo do prestanka posljedica više sile.

Član 13.

(Mogući razlozi za odstupanje od standarda)

- (1) Na područjima gdje je radi neizgrađenosti mreže ili njene dotrajalosti, smanjena pouzdanost kontinuirane isporuke električne energije, ili su odstupanja od nazivnog napona izvan propisanih granica, kvalitet može i znatnije odstupiti od veličina utvrđenih ovim Opštim uslovima. Distributer je dužan kod sklapanja ugovora o korištenju distributivne mreže da informiše kupca o ovim činjenicama i pod uslovom da je prethodno FERK-u podnio plan izgradnje i rekonstrukcije mreže za otklanjanje razloga takvog odstupanja da utvrdi rok za dovođenje kvaliteta u propisane granice.
- (2) Ugovorom o priključenju na distributivnu mrežu i ugovorom o korištenju distributivne mreže distributer i kupac se mogu dogovoriti o roku u kojem je distributer dužan dovesti kvalitet električne energije u propisane granice.

Član 14.

(Prekomjerno preuzeta reaktivna energija/snaga i viši harmonici)

- (1) Kupac čija trošila i uređaji uzimaju iz mreže veću reaktivnu energiju nego što to odgovara prosječnom faktoru snage ($\cos\varphi=0,95$) dužan je izvršiti odgovarajuću kompenzaciju reaktivne snage u cilju smanjenja prekomjernog preuzimanja reaktivne energije iz mreže. Ukoliko kupac preuzima veću reaktivnu energiju nego što to odgovara prosječnom faktoru snage ($\cos\varphi=0,95$) istu plaća po važećim tarifnim stavovima.
- (2) Proizvođač električne energije, priključen na distributivnu mrežu, dužan je na minimum svesti preuzimanje reaktivne energije iz distributivne mreže, prema uslovima iz elektroenergetske saglasnosti. Ukoliko ipak u pojedinim režimima rada elektrane, preuzima reaktivnu energiju iz distributivne mreže veću nego što mu je odobreno elektroenergetskom saglasnošću, istu plaća po važećim tarifnim stavovima.
- (3) Ako kupac ne izvrši odgovarajuću kompenzaciju reaktivne snage, distributer ga je dužan upozoriti da izvrši kompenzaciju i svede harmoničke distorzije u propisane granice. Rok za odgovarajuće osposobljavanje i ugradnju kompenzacije će se utvrditi sporazumno.

Član 15.

(Prigovor korisnika mreže na kvalitet isporučene električne energije)

- (1) Ako korisnik mreže podnese distributeru pisani prigovor na nivo kvalitete napona, distributer treba provesti mjerenja u roku od 20 dana od dana podnošenja prigovora, a pisani izvještaj o rezultatima mjerenja kvalitete napona na obračunskom mjernom mjestu dostaviti korisniku mreže u daljem roku od 10 dana.
- (2) Ako se utvrdi da je prigovor neosnovan, troškove mjerenja snosi korisnik mreže, a ako je prigovor osnovan troškove mjerenja snosi nadležni distributer.
- (3) Ako korisnik mreže dostavi izvještaj ovlaštenog lica o rezultatima mjerenja kvaliteta napona, distributer može prihvatiti rezultate ili postupiti na način opisan u stavovima (1) i (2) ovog člana.
- (4) Ako se utvrdi da je prigovor bio osnovan, distributer je dužan u skladu sa odobrenim planom razvoja i gradnje tog dijela distributivne mreže za iduće tri godine osigurati standardni kvalitet napona na tom obračunskom mjernom mjestu.
- (5) U pojedinačnim slučajevima postojećih korisnika mreže u udaljenim područjima sa dugačkim vodovima, odstupanja pokazatelja kvaliteta napona mogu biti veća od propisanih, a dovođenje pokazatelja kvaliteta napona na propisani nivo rješava se u skladu sa rokovima koje odobri FERK, ukoliko distributer nije u mogućnosti riješiti taj problem u trogodišnjem planu razvoja i izgradnje.

Član 16.

(Standardi i rokovi za uspostavljanje kvaliteta)

- (1) Distributeri električne energije dužni su do kraja 2015. godine kroz adekvatna ulaganja u izgradnju i razvoj distributivnih mreža da dovedu kvalitet isporučene električne energije u sklad sa evropskim standardima „EN 50160 za javne

- distributivne sisteme“, odnosno u sklad sa bosanskohercegovačkim standardima (BAS) i međunarodnim standardima IEC koji tretiraju ovu oblast.
- (2) Do početka primjene standarda EN 50160, odnosno odgovarajućeg bosanskohercegovačkog standarda (BAS), primjenjivaće se odredbe o kvalitetu date u članovima 10. do 14. ovih Opštih uslova.
 - (3) Od 01.01.2016. godine kvalitet isporučene električne energije treba biti u skladu sa evropskim standardima EN 50160.
 - (4) Kvalitet električne energije se mjeri na mjestima preuzimanja i predaje (isporuke), u skladu sa standardom IEC 61000-4, odnosno odgovarajućim bosanskohercegovačkim standardom (BAS), a za kvalitet je odgovoran onaj ko predaje (isporučuje) električnu energiju.
 - (5) Distributer je dužan da na pisani zahtjev dostavi kupcu, odnosno po upitu i snabdijevaču dokaz o kvalitetu isporučene električne energije, pri čemu mjerenje treba biti u skladu sa standardom IEC 61000-4, odnosno odgovarajućim bosanskohercegovačkim standardom (BAS).

DIO-DRUGI

POGLAVLJE I. ELEKTROENERGETSKE SAGLASNOSTI

Član 17.

(Elektroenergetske saglasnosti)

- (1) Krajnji kupac/proizvođač je obavezan dobiti elektroenergetsku saglasnost od distributera prije nego što pristupi:
 - a) izgradnji novog objekta ili rekonstrukciji postojećih elektroenergetskih postrojenja priključenih na distributivnu mrežu,
 - b) priključenju dodatnih uređaja,
 - c) zamjeni, premještanju ili rekonstrukciji priključka ili mjernog mjesta,
 - d) izmjeni tehničkih karakteristika uređaja krajnjeg kupca, odnosno proizvođača,
 - e) povećanje vršne snage,
 - f) objedinjavanju više mjernih mjesta u jedno mjerno mjesto,
 - g) dijeljenju jednog mjernog mjesta na veći broj mjernih mjesta na istoj lokaciji,
 - h) promjeni namjene objekta i kategorije potrošnje električne energije.
- (2) U slučaju da će novi objekat imati više obračunskih mjernih mjesta, zahtjev za prethodnu i za elektroenergetsku saglasnost i zahtjev za priključak objekta podnosi nadležni organ, odnosno nosilac investicije izgradnje objekta, sa pojedinačno navedenim obračunskim mjernim mjestima. Investitor ovakve vrste objekta plaća i jednokratne nadoknade za priključenje za sva obračunska mjerna mjesta u objektu, pod uslovom da se ne radi o posebnoj zoni.
- (3) Na jednom obračunskom mjernom mjestu može biti priključen samo jedan krajnji kupac, osim u slučajevima zajedničke potrošnje u stambenim i /ili poslovnim objektima.

- (4) Po završetku izgradnje objekta, za svako mjerno mjesto unutar objekta, krajnji kupac dužan je sklopiti ugovor o priključenju i ugovor o korištenju distributivne mreže sa distributerom i ugovor o snabdjevanju električnom energijom sa snabdjevačem.
- (5) Elektroenergetsku saglasnost za priključenje na distributivnu mrežu naponskih nivoa do uključivo 35 kV, izdaje distributer i svi krajnji kupci/proizvođači koji se žele priključiti na mrežu na tim naponskim nivoima zahtjev podnose distributeru.
- (6) U slučaju promjene vlasništva nad objektom za koji je izdata elektroenergetska saglasnost, ista se prenosi na novog vlasnika.
- (7) U slučaju zakupa objekta za koji je izdata elektroenergetska saglasnost, zakupoprimcu se ne izdaje nova elektroenergetska saglasnost.

Član 18.
(Vrste saglasnosti)

- (1) U zavisnosti od toga u koju svrhu se izdaje, elektroenergetska saglasnost može biti:
 - a) prethodna elektronenergetska saglasnost,
 - b) elektroenergetska saglasnost.
- (2) Prethodna elektroenergetska saglasnost se izdaje u postupku dobivanja urbanističke saglasnosti na zahtjev krajnjeg kupca/proizvođača ili nadležnog organa. Ista je potvrda da se planirani objekat može priključiti na distributivnu elektroenergetsku mrežu u skladu sa elektroenergetskim prilikama i planovima razvoja predviđenim za to područje.
- (3) Elektroenergetska saglasnost se izdaje krajnjim kupcima/proizvođačima prije priključenja na distributivnu mrežu.
- (4) Za priključke/objekte privremenog karaktera izdaje se elektroenergetska saglasnost sa ograničenim rokom trajanja (sajamske manifestacije, sezonski kiosk, cirkus i sl.).
- (5) Za priključenje gradilišta takođe se izdaje elektroenergetska saglasnost sa ograničenim rokom trajanja, ali distributer treba nastojati da se energetska rješenje za napajanje gradilišta uklapa u način napajanja izgrađenog objekta.

Član 19.
(Zahtjev za prethodnu elektroenergetsku saglasnost)

- (1) Nosilac investicije izgradnje objekta, nadležni organ, odnosno krajnji kupac ili proizvođač koji se želi priključiti na distributivnu mrežu podnosi zahtjev distributeru za prethodnu elektroenergetsku saglasnost u pisanoj formi, na tipskom obrascu koji je propisao distributer.
- (2) Zahtjev za prethodnu elektroenergetsku saglasnost uključuje sve informacije potrebne distributeru da adekvatno procijeni mogućnosti priključenja, te utvrdi ekonomske i tehničke uslove priključenja, uključujući ali ne ograničavajući se na usklađenosti sa razvojnim planovima i uslovima koji se odnose na elektroenergetske objekte, procjenu povratnog uticaja podnosioca zahtjeva na distributivnu mrežu.
- (3) Zahtjev za prethodnu elektroenergetsku saglasnost, pored ostalog, treba da sadrži i sljedeće:
 - a) podatke o investitoru/podnosiocu zahtjeva,
 - b) naziv, vrstu objekta i adresu/lokaciju objekta, te kopiju plana katastarske čestice na kojoj se gradi objekat,

- c) namjenu objekta,
 - d) vršnu snagu i godišnju potrošnju električne energije/snagu i očekivanu godišnju proizvodnju električne energije ukoliko se radi o proizvodnom objektu,
 - e) rok priključenja,
 - f) režim rada,
 - g) pojedinačan spisak velikih trošila, odnosno tehničke karakteristike proizvodnih jedinica,
- (4) Uz zahtjev za prethodnu elektroenergetsku saglasnost treba priložiti dokaz o uplati troškova za obradu zahtjeva.

Član 20.

(Zahtjev za elektroenergetsku saglasnost)

- (1) Krajnji kupac, proizvođač, odnosno nosilac investicije posebne zone koji se želi priključiti na distributivnu mrežu ili u slučajevima iz člana 17. stav 1. tačke b) do h) ovih Oštih uslova podnosi zahtjev za elektroenergetsku saglasnost, odnosno podnosi zahtjev za izmjenu elektroenergetske saglasnosti distributeru u pisanoj formi na tipskom obrascu.
- (2) Zahtjev za elektroenergetsku saglasnost uključuje sve informacije potrebne distributeru da adekvatno procijeni ekonomske i tehničke uslove priključenja, osim podataka koji su dostavljeni uz zahtjev za prethodnu elektroenergetsku saglasnost.
- (3) Uz zahtjev za elektroenergetsku saglasnost treba priložiti:
 - a) broj i datum izdavanja prethodne elektroenergetske saglasnosti,
 - b) građevinsku dozvolu,
 - c) projektnu dokumentaciju-dio glavnog ili izvedbenog projekta koji se odnosi na elektroenergetske objekte i instalacije krajnjeg kupca ili proizvođača,
 - d) dokaz o uplati troškova za obradu zahtjeva.
- (4) Krajnji kupci koji su dobili elektroenergetsku saglasnost za priključenje na prenosnu mrežu, dužni su o uslovima iste obavijestiti snabdjevača.

Član 21.

(Zahtjev za elektroenergetsku saglasnost za objekte privremenog karaktera i gradilišta)

Zahtjev za elektroenergetsku saglasnost za objekte privremenog karaktera i gradilišta pored ostalog treba da sadrži i sljedeće:

- a) podatke o podnosiocu zahtjeva,
- b) naziv, vrstu objekta i adresu objekta,
- c) namjenu objekta,
- d) potrebnu instalisanu i vršnu snagu objekta za koji se podnosi zahtjev,
- e) ugovor o zakupu, odnosno, odobrenje nadležnog organa
- f) rok priključenja,
- g) vrijeme trajanja priključka,
- h) mjesto priključenja,
- i) dokaz o uplati troškova za obradu zahtjeva.

Član 22.

(Rokovi za odlučivanje po zahtjevu)

- (1) Ukoliko zahtjev za izdavanje prethodne elektroenergetske saglasnosti, zahtjev za izdavanje elektroenergetske saglasnosti i zahtjev za izdavanje saglasnosti za objekte privremenog karaktera i gradilišta ne sadrže podatke iz članova 19, 20. i 21 ovih Opštih uslova, distributer je dužan pisanim putem u roku od 8 dana od dana zaprimanja zahtjeva zatražiti od podnosioca zahtjeva dopunu podataka.
- (2) Po zahtjevima iz stava (1) ovog člana distributer je dužan odlučiti što prije ali ne duže od 30 dana računajući od dana uredno podnesenog zahtjeva.
- (3) Distributer će izdati odgovarajuću elektroenergetsku saglasnost u skladu sa tehničkim i pogonskim mogućnostima mreže, te planovima i programima razvoja, poštujući principe transparentnosti rada i ravnopravnosti svih krajnjih kupaca/proizvođača.
- (4) Ukoliko energetske karakteristike krajnjeg kupca/proizvođača, kao i stanje mreže na terenu uslovljavaju priključenje na srednjem naponu, distributer je dužan odlučiti po zahtjevu u roku ne dužem od 60 dana računajući od dana uredno podnesenog zahtjeva.
- (5) O svojoj odluci po zahtjevu za izdavanje prethodne, odnosno elektroenergetske saglasnosti, distributer je dužan pisanim putem, bez odlaganja obavijestiti podnosioca zahtjeva, obrazložiti razloge donošenja iste, uz obavezno navođenje uputstva o pravu na žalbu/prigovor, o čemu je potrebno da obezbijedi dokaz o urednoj dostavi.

Član 23.

(Pravo na žalbu/prigovor)

- (1) FERK će u skladu sa odredbama Pravilnika o javnim raspravama i rješavanju zahtjeva i žalbi FERK-a ("Službene novine Federacije BiH" broj 37/05), Dio četvrti, Poglavlje I i II Žalbe /Prigovori, rješavati u drugom stepenu po žalbi/prigovoru podnosioca zahtjeva za izdavanje prethodne, odnosno elektroenergetske saglasnosti, kome je odbijen pristup mreži ili je nezadovoljan uslovima za pristup mreži.
- (2) Žalba/prigovor iz stava (1) ovog člana neposredno se predaje ili šalje poštom nadležnom distributeru u roku od 15 dana od dana prijema odluke distributera iz člana 22. stav (5) ovih Opštih uslova.

Član 24.

(Sadržaj elektroenergetskih saglasnosti za krajnjeg kupca)

- (1) Prethodna elektroenergetska saglasnost za krajnjeg kupca električne energije sadrži energetske, tehničke i druge opšte uslove za priključenje, a posebno:
 - a) opšte podatke o podnosiocu zahtjeva i objektu koji se priključuje, uključujući naziv, vrstu, adresu/lokaciju i namjenu objekta,
 - b) kopiju katastarskog plana čestice na kojoj se nalazi objekat,
 - c) očekivanu vršnu snagu objekta,
 - d) kategoriju potrošnje,
 - e) naponski nivo i mjesto priključka,

- f) način priključenja objekta krajnjeg kupca, vrsta mjernih, zaštitnih i upravljačkih instalacija za korištenje usvojenih sistema daljinskog upravljanja,
 - g) tehničke podatke obračunskog mjernog mjesta,
 - h) obavezu krajnjeg kupca da za režim preuzimanja električne energije sa faktorom snage ($\cos \varphi$) nižim od 0,95, ugradi u svom postrojenju uređaj za kompenzaciju prekomjerno preuzete reaktivne električne energije,
 - i) potrebu projektovanja priključka,
 - j) rok važenja izdate saglasnosti,
 - k) sistem tehničke zaštite u mreži i u objektu krajnjeg kupca,
 - l) kao i druge tehničke i opšte uslove ukoliko je potrebno.
- (2) Elektroenergetska saglasnost za krajnjeg kupca električne energije sadrži energetske, tehničke i druge opšte uslove za priključenje, a posebno:
- a) opšte podatke o podnosiocu zahtjeva i objektu koji se priključuje, uključujući naziv, vrstu, adresu/lokaciju i namjenu objekta,
 - b) kopiju katastarskog plana čestice na kojoj se nalazi objekat
 - c) broj građevinske dozvole i datum izdavanja,
 - d) broj i datum prethodne elektroenergetske saglasnosti,
 - e) instalisanu i vršnu snagu,
 - f) kategoriju potrošnje,
 - g) naponski nivo i mjesto priključka,
 - h) način priključenja objekta krajnjeg kupca, vrsta mjernih, zaštitnih i upravljačkih instalacija za korištenje usvojenih sistema daljinskog upravljanja,
 - i) tehničke podatke obračunskog mjernog mjesta,
 - j) obaveze krajnjeg kupca da za režim preuzimanja električne energije sa faktorom snage ($\cos \varphi$) nižim od 0,95, ugradi u svom postrojenju uređaj za kompenzaciju prekomjerno preuzete reaktivne električne energije,
 - k) sistem tehničke zaštite u mreži i u objektu krajnjeg kupca,
 - l) iznos jednokratne nadoknade za priključenje na distributivnu mrežu,
 - m) rok za zaključenje ugovora o priključenju/povećanju priključne snage, ugovora o korištenju distributivne mreže i ugovora o snabdijevanju električnom energijom,
 - n) rok važenja izdate saglasnosti,
 - o) kao i druge tehničke i opšte uslove ukoliko je potrebno.

Član 25.

(Sadržaj elektroenergetskih saglasnosti za proizvođača)

- (1) Prethodna elektroenergetska saglasnost za proizvođača električne energije sadrži energetske, tehničke i druge opšte uslove za priključenje, a posebno:
- a) opšte podatke o podnosiocu zahtjeva i objektu koji se priključuje,
 - b) kopiju katastarskog plana čestice na kojoj se nalazi objekat,
 - c) instalisanu snagu elektrane,

- d) vrstu primarne energije i način konverzije,
 - e) naponski nivo i mjesto priključka,
 - f) obaveze proizvođača o režimu rada elektrane i dozvoljenom faktoru snage,
 - g) obavezu zaključenja ugovora o uređenju međusobnih odnosa, kao i ugovora o finansiranju iz člana 26. stava (4) i (6) ovih Opštih uslova, ukoliko se radi o posebnoj zoni,
 - h) način priključenja elektrane, vrsta mjernih, zaštitnih i upravljačkih uređaja,
 - i) tehničke podatke obračunskog mjernog mjesta,
 - j) potrebu projektovanja priključka elektrane,
 - k) rok važenja izdate saglasnosti,
 - l) kao i druge tehničke i opšte uslove ukoliko je potrebno.
- (2) Elektroenergetska saglasnost za proizvođača električne energije sadrži energetske, tehničke i druge opšte uslove za priključenje, a posebno:
- a) opšte podatke o podnosiocu zahtjeva i objektu koji se priključuje,
 - b) kopija katastarskog plana čestice na kojoj se nalazi objekat
 - c) broj građevinske dozvole i datum izdavanja,
 - d) broj i datum ugovora o koncesiji, ako se proizvodnja električne energije obavlja na osnovu ugovora o koncesiji,
 - e) nominalnu snagu po agregatu i ukupnu nominalnu snagu elektrane,
 - f) tehničke karakteristike generatora,
 - g) naponski nivo i mjesto priključka,
 - h) obaveze proizvođača u vezi dozvoljenog režima rada elektrane i faktora snage elektrane,
 - i) jednopolnu šemu elektrane,
 - j) način priključenja elektrane, vrstu mjernih, zaštitnih i upravljačkih uređaja,
 - k) obavezu izvršenja ugovora o finansiranju iz člana 26. stav (6) ovih Opštih uslova, ukoliko se radi o posebnoj zoni,
 - l) tehničke podatke obračunskog mjernog mjesta,
 - m) rok za zaključenje ugovora o priključenju/povećanju priključne snage i ugovora o korištenju distributivne mreže,
 - n) rok važenja izdate saglasnosti,
 - o) kao i druge tehničke i opšte uslove ukoliko je potrebno.

Član 26.

(Posebna zona)

- (1) Za priključenje objekata na distributivnu mrežu koji se grade u posebnoj zoni, nosilac investicije u posebnoj zoni dužan je distributeru podnijeti zahtjev za sagledavanje tehničkih uslova priključenja posebne zone na mrežu i uređenja međusobnih odnosa. Ovaj zahtjev se ujedno smatra i zahtjevom za izdavanje prethodne elektroenergetske saglasnosti.
- (2) Uz zahtjev iz stava (1) ovog člana prilaže se:
 - a) dokument kojim se dokazuje status nosioca investicije posebne zone,
 - b) izvod iz katastra sa ucrtanom granicom posebne zone,

- c) dokaz o vlasništvu ili nekom drugom stvarnom pravu na zemljištu u posebnoj zoni,
 - d) važeći dokument prostornog uređenja iz kojega je vidljiva namjena i oblikovanost građevinskog zemljišta posebne zone i dijelova u posebnoj zoni pri čemu je najniži nivo dokumenata, prostorni plan opštine ili grada usklađen sa planom kantona,
 - e) idejno rješenje posebne zone sa tehničko-tehnološkim karakteristikama,
 - f) okvirni podaci o potrebama za električnom energijom i snagom.
- (3) Radi sagledavanja tehničkih uslova priključenja na mrežu, potrebe projektovanja mreže i priključaka u posebnoj zoni, distributer izrađuje idejno rješenje napajanja posebne zone električnom energijom. Na osnovu usaglašenog idejnog rješenja napajanja električnom energijom posebne zone, distributer izdaje nosiocu investicije posebne zone prethodnu elektroenergetske saglasnost.
- (4) Na osnovu izdate prethodne elektroenergetske saglasnosti distributer i nosilac investicija u posebnoj zoni zaključuju ugovor o uređenju međusobnih odnosa, kojim se utvrđuju:
- a) uslovi i dinamika finansiranja pripreme izgradnje elektroenergetskih objekata za stvaranje tehničkih uslova u mreži distributera, mreže u posebnoj zoni i priključaka krajnjih kupaca/proizvođača, uključujući i građevinsku dozvolu,
 - b) uslovi, dinamika i obim finansiranja izgradnje elektroenergetskih objekata za stvaranje tehničkih uslova u mreži distributera, mreže u posebnoj zoni i priključaka krajnjih kupaca/proizvođača,
 - c) pravila u slučaju promjene priključne snage budućih krajnjih kupaca/proizvođača u posebnoj zoni,
 - d) prenos prava i obaveza na krajnje kupce,
 - e) ostali međusobni odnosi.
- (5) U prethodnoj elektroenergetskoj saglasnosti posebno se navodi:
- a) ukupna snaga potrebna za priključenje krajnjih kupaca u posebnoj zoni kao zbir svih pojedinačnih priključnih snaga,
 - b) spisak svih pojedinačnih priključaka i obračunskih mjernih mjesta budućih krajnjih kupaca u posebnoj zoni s priključnom snagom,
 - c) ukoliko se radi o proizvodnom objektu broj i snagu agregata,
- (6) Na osnovu ugovora o uređenju međusobnih odnosa, prethodne elektroenergetske saglasnosti, i građevinske dozvole za elektroenergetske objekte iz ugovorenog obima izgradnje elektroenergetskih objekata i stvaranje tehničkih uslova u mreži distributera, uključujući mrežu u posebnoj zoni i priključaka krajnjih kupaca/proizvođača, distributer i nosilac investicije u posebnoj zoni zaključuju ugovor o finansiranju izgradnje tih objekata.
- (7) Na osnovu ugovora o uređenju međusobnih odnosa, ugovora o finansiranju i prethodne elektroenergetske saglasnosti distributer izdaje svakom pojedinačnom krajnjem kupcu/proizvođaču u posebnoj zoni elektroenergetsku saglasnost.
- (8) Na osnovu elektroenergetske saglasnosti distributer sa svakim pojedinačnim krajnjim kupcem/proizvođačem u posebnoj zoni zaključuje ugovor o priključenju.

Član 27.

(Obaveznost primjene uslova iz saglasnosti)

- (1) Uslovi koje distributer propiše u elektroenergetskoj saglasnosti su obavezni za krajnjeg kupca/proizvođača koji se priključuje na distributivnu mrežu, ali isti se ne smiju mijenjati bez promjene u elektroenergetskoj saglasnosti.
- (2) Distributer je dužan priključiti na mrežu objekte svakog krajnjeg kupca/proizvođača, koji je dobio elektroenergetsku saglasnost i ispunio uslove iz elektroenergetske saglasnosti i zaključio ugovor o priključenju.
- (3) Izdata elektroenergetska saglasnost važi samo za priključak, mjerno mjesto i lokaciju definisanu u istoj, te nije prenosiva na drugu lokaciju.

Član 28.

(Rok važenja elektroenergetske saglasnosti)

- (1) Prethodna elektroenergetska saglasnost izdaje se na period od jedne godine. U slučaju da gradnja objekta traje duže, prethodna elektroenergetska saglasnost se može produžiti za još jednu godinu.
- (2) Izdata prethodna elektroenergetska saglasnost prestaje važiti ukoliko podnosilac zahtjeva u roku od jedne godine od njenog izdavanja nije zatražio njeno produženje ili nije zatražio elektroenergetsku saglasnost.
- (3) Izdata elektroenergetska saglasnost prestaje važiti ukoliko podnosilac zahtjeva ne zatraži i ne ugovori priključenje svog objekta na elektroenergetsku mrežu u roku od jedne godine od dana izdavanja saglasnosti.
- (4) Rok važenja izdate elektroenergetske saglasnosti po kojoj je izvršeno priključenje nije ograničen, osim u slučaju da je priključak krajnjeg kupca ili proizvođača isključen sa mreže duže od tri godine.
- (5) Elektroenergetska saglasnost prestaje važiti datumom prestanka ugovora o korištenju distributivne mreže.
- (6) Izuzetno od stava (5) ovog člana, u slučaju promjene vlasništva na novog vlasnika se prenosi elektroenergetska saglasnost sa neizmijenjenim tehničkim uslovima. Novi vlasnik ne plaća troškove priključka niti jednokratne nadoknade za priključenje, osim troškova obrade zahtjeva.

Član 29.

(Tipski obrasci)

- (1) Distributer je dužan izraditi tipske obrasce zahtjeva za izdavanje prethodne elektroenergetske saglasnosti i elektroenergetske saglasnosti.
- (2) Obrasci iz stava (1) ovog člana moraju biti dostupni javnosti na web stranici distributera i ovlaštenim kancelarijama distributera za odnose sa korisnicima.
- (3) Distributer je dužan izraditi tipske obrasce prethodne elektroenergetske saglasnosti i elektroenergetske saglasnosti.

POGLAVLJE II. UGOVORI

Član 30.

(Vrste ugovora)

Odnosi između distributera, snabdjevača, krajnjih kupaca i proizvođača električne energije uređuju se sljedećim ugovorima:

- a) ugovor o priključenju/povećanju priključne snage,
- b) ugovor o korištenju distributivne mreže,
- c) ugovor o snabdijevanju električnom energijom.

Član 31.

(Ugovor o priključenju/povećanju priključne snage)

- (1) Ugovor o priključenju/povećanju priključne snage zaključuju:
 - a) distributer sa krajnjim kupcem,
 - b) proizvođač (u zavisnosti od snage i naponskog nivoa priključka) sa distributerom.
- (2) Ugovor o priključenju distributer sklapa s krajnjim kupcem/proizvođačem koji posjeduje elektroenergetsku saglasnost.
- (3) Ugovor o povećanju priključne snage sklapa distributer sa postojećim krajnjim kupcem koji posjeduje elektroenergetsku saglasnost za povećanje priključne snage.
- (4) Ugovor o priključenju/povećanju priključne snage pored ostalog sadrži:
 - a) podatke o ugovornim stranama,
 - b) predmet ugovora,
 - c) broj elektroenergetske saglasnosti i datum izdavanja,
 - d) snagu priključenja i naponski nivo priključka,
 - e) obavezu krajnjeg kupca da u slučaju povećanja priključne snage iznad ugovorene zatraži izmjenu elektroenergetske saglasnosti i ugovora o priključenju,
 - f) broj građevinske dozvole za objekat za koji se traži priključenje,
 - g) iznos jednokratne nadoknade za priključenje na mrežu sa rokom i dinamikom uplate,
 - h) rok izvođenja radova koji su predmet ugovora,
 - i) način i nosioci rješavanja imovinsko-pravnih odnosa,
 - j) mogućnost ugovaranja veće sigurnosti u napajanju od standardne sigurnosti,
 - k) odgovornost za štetu i za slučaj neizvršenja ili neurednog izvršenja ugovora,
 - l) rok važenja ugovora,
 - m) obaveza ugovornih strana da primjenjuju zakon, ove Opšte uslove, i druga pravila i propise FERK-a,
 - n) podatke o trajanju i razlozima raskida ugovora te dužini otkaznog roka,
 - o) mogućnost ugovaranja arbitraže pred FERK-om,
 - p) način rješavanja sporova,
 - q) ostale odredbe.

Član 32.

(Ugovori o korištenju distributivne mreže)

- (1) Ugovor o korištenju distributivne mreže zaključuju:
 - a) snabdjevač sa distributerom,
 - b) krajnji kupac sa distributerom,
 - c) proizvođač sa distributerom.
- (2) Ugovor iz stava (1) ovoga člana pored ostalog sadrži:
 - a) podatke o ugovornim stranama,
 - b) predmet ugovora,
 - c) adresu i način dostave računa,
 - d) broj elektroenergetske saglasnosti, ugovora o priključenju/povećanju priključne snage, ugovora o snabdijevanju električnom enrgijom i datume izdavanja,
 - e) podatke o instalisanoj/vršnoj snazi i ostalim energetske veličinama,
 - f) odredbe kvaliteta električne energije,
 - g) slučajeve u kojima se može promijeniti ugovoreni nivo kvaliteta isporuke električne energije,
 - h) nivo dopuštenog povratnog uticaja na mrežu,
 - i) uslove i način upravljanja elektroenergetskim postrojenjima korisnika mreže od strane operatora distribucije,
 - j) uslove pristupa obračunskom mjernom mjestu i priključku, te način kontrole i mjerenja, i uslove i način očitavanja mjernih uređaja,
 - k) odredbu da se nadoknada za korištenje distributivne mreže plaća u skladu sa važećim tarifnim stavovima za korisnike distributivnog sistema,
 - l) uslove obaveze štednje ili ograničenja isporuke ugovorene električne energije i snage,
 - m) način izvještavanja i razmjene podataka,
 - n) odredbe o nadoknadi štete u slučaju neizvršenja ili neurednog izvršenja ugovora,
 - o) ostale međusobne obaveze,
 - p) obaveza ugovornih strana da primjenjuju, zakon, ove Opšte uslove, i druga pravila i propise FERK-a,
 - q) podatke o trajanju i razlozima raskida ugovora te dužini otkaznog roka,
 - r) mogućnost ugovaranja arbitraže pred FERK-om,
 - s) način razrješavanja sporova,
 - t) ostale odredbe.
- (3) Nekvalifikovani (tarifni) kupac iz kategorije domaćinstva može regulisati korištenje distributivne mreže na osnovu ugovora o snabdijevanju, u kom slučaju je snabdjevač dužan ugovorom sa distributerom regulisati korištenje distributivne mreže za domaćinstva sa kojima je zaključio ugovor o snabdijevanju.

Član 33.

(Ugovor o snabdijevanju električnom energijom)

- (1) Ugovor o snabdijevanju električnom energijom zaključuju:
 - a) snabdjevač prvog reda sa nekvalifikovanim (tarifnim) kupcem,

- b) snabdjevač drugog reda sa kvalifikovanim kupcem.
- (2) Ugovor o snabdijevanju električnom energijom pored ostalog sadrži:
- a) podatke o ugovornim stranama,
 - b) predmet ugovora,
 - c) snagu i količinu električne energije,
 - d) broj i datum zaključenih ugovora o priključenju/povećanju vršne snage i ugovora o korištenju distributivne mreže,
 - e) mjesto isporuke, mjesto i način mjerenja,
 - f) elemente i uslove za snabdijevanje,
 - g) naponski nivo i vrstu priključka,
 - h) kategoriju i grupu potrošnje,
 - i) način obračuna i dostave računa, adresu dostave računa, te odredbe o plaćanju računa i kamatama,
 - j) prava i obaveze ugovornih strana, naročito u vezi sa promjenom adrese, odnosno prijavom i odjavom mjernog mjesta, razlogom i rokom obustave isporuke električne energije, prigovorom na račun za električnu energiju i korekcijom obračuna,
 - k) obaveza ugovornih strana da primjenjuju zakon, ove Opšte uslove i druga pravila i propise FERK-a,
 - l) podatke o trajanju i razlozima raskida ugovora te dužini otkaznog roka,
 - m) slučajeve i uslove kojima se može ograničiti isporuka ugovorene snage i energije,
 - n) mogućnost ugovaranja arbitraže pred FERK-om,
 - o) odgovornosti za učinjenu štetu i druge odgovornosti za neispunjavanje ugovora, kao i visina nadoknade štete, odnosno penala,
 - p) slučajeve u kojima se penali ne plaćaju, odnosno šteta ne nadoknađuje,
 - q) način razrješavanja sporova,
 - r) ostale odredbe.
- (3) Ako objekat krajnjeg kupca ima više priključaka izvedenih iz većeg broja elektroenergetskih objekata, svaki se smatra posebnim mjestom isporuke i za svaki takav priključak može se potpisati poseban ugovor o snabdijevanju ili jednim ugovorom objediniti sva mjesta isporuke.
- (4) Kada nekvalifikovani (tarifni) kupac ima sa snabdjevačem nekvalifikovanih (tarifnih) kupaca zaključeno više ugovora o snabdijevanju, pravo na zaključenje novog ugovora za snabdijevanje ostvaruje tek nakon podmirenja ukupnih dospjelih novčanih obaveza za isporučenu električnu energiju na svim drugim obračunskim mjernim mjestima, po osnovu ranije zaključenih ugovora.

Član 34.

(Rok za zaključenje ugovora o snabdijevanju električnom energijom)

- (1) Ugovori o snabdijevanju električnom energijom za krajnje kupce iz kategorije domaćinstava i ostala potrošnja na niskom naponu, kao i javna rasvjeta, kod kojih se ne vrši godišnje ugovaranje količine električne energije zaključuju se nakon

zaključenja ugovora o priključenju/povećanju priključne snage i ugovora o korištenju distributivne mreže, na neodređeno vrijeme.

- (2) Ostali nekvalifikovani (tarifni) kupci su ugovor iz člana 33. ovih Opštih uslova, dužni zaključiti najkasnije do 30. novembra tekuće godine za idući ugovoreni period, odnosno mjesec dana prije isteka važnosti prethodnog ugovora o snabdijevanju električnom energijom.

Član 35.

(Tipski obrasci)

- (1) Distributer je dužan izraditi tipski ugovor o priključenju/povećanju vršne snage i ugovor o korištenju distributivne mreže.
- (2) Snabdjevač je dužan izraditi tipske ugovore o snabdijevanju električnom energijom.
- (3) Tipski obrasci iz stavova (1) i (2) ovog člana distributer i snabdjevač su dužni dostaviti FERK-u.
- (4) Obrasci iz stavova (1) i (2) ovog člana moraju biti dostupni javnosti na web stranici i ovlaštenim uredima za odnose sa korisnicima/kupcima distributera i snabdjevača.

Član 36.

(Priključenje krajnjeg kupca)

- (1) Po završetku radova unutar svog objekta i obezbjeđenja atesta o ispravnosti vlastitih elektro instalacija, krajnji kupac koji je zaključio ugovore o priključenju/povećanju priključne snage, snabdijevanju električnom energijom i korištenju distributivne mreže podnosi nadležnom distributeru zahtjev za priključenje objekta na distributivnu mrežu.
- (2) Uz zahtjev za priključenje na distributivnu mrežu krajnji kupac dostavlja:
 - a) podatke o objektu: lokacija, vrsta i namjena,
 - b) broj i datum zaključenja ugovora o priključenju na mrežu,
 - c) potvrdu o kvalitetu izvedenosti električnih instalacija kojom se potvrđuje da su instalacije krajnjeg kupca izvedene u skladu sa projektnom dokumentacijom, kao i tehničkim propisima i normama, sa izričitom izjavom izvođača da se isti mogu priključiti na mrežu, kao i propisane ateste, odnosno odobrenje za upotrebu za objekte za koje je zakonom propisano izdavanje odobrenja za upotrebu,
 - d) potvrda o ispunjenju finansijskih obaveza iz ugovora o priključenju,
 - e) ostale tehničke podatke i parametre ukoliko su potrebni na zahtjev distributera,
 - f) zahtjevano vrijeme priključenja,
 - g) broj i datum zaključenja ugovora o korištenju distributivne mreže i ugovora o snabdijevanju električnom energijom, koji su uslov za priključenje na mrežu i početak isporuke električne energije krajnjem kupcu.
- (3) Distributer je dužan da izvrši priključenje krajnjeg kupca koji je izmirio svoje obaveze iz ugovora o priključenju i koji je podnio sve potrebne podatke uz zahtjev za priključenje, u roku od 10 dana od dana završetka izgradnje priključka.
- (4) Zahtjev za priključenje distributeru podnosi i krajnji kupac koji je na osnovu kupovine ili zamjene nekretnine stekao pravo vlasništva.
- (5) Zahtjev za priključenje distributeru podnosi krajnji kupac koji je na osnovu elektroenergetske saglasnosti ostvario pravo na privremeni priključak.

- (6) Priključenje krajnjeg kupca putem izgrađenog priključka i obračunskog mjernog mjesta na distributivnu mrežu mogu izvršiti samo ovlašteni radnici distribucije.
- (7) Priključenje se vrši u skladu sa Pravilnikom o mjernom mjestu iz člana 45. ovih Opštih uslova, o čemu se sačinjava zapisnik koji potpisuju distributer i krajnji kupac.

Član 37.

(Prestanak ugovora)

Ugovori iz članova 31, 32. i 33. ovih Opštih uslova mogu prestati iz sljedećih razloga:

- a) na pisani zahtjev za raskid ugovora od strane snabdjevača, krajnjeg kupca, odnosno proizvođača pod uslovom da izmire sve neizmirene obaveze prema distributeru, odnosno snabdjevaču do raskida ugovora,
- b) na pisani zahtjev za raskid ugovora od strane distributera, odnosno snabdjevača u slučaju ako krajnji kupac ne otkloni razloge zbog kojih mu je obustavljena ili naložena obustava snabdjevanja električnom energijom u roku od 90 dana od dana obustave, ili dana kada je pokušano izvršenje obustave,
- c) smrti krajnjeg kupca, prestanka pravnog lica u svojstvu kupca i nastupa drugih okolnosti za prestanak ugovora prema odredbama zakona i ovih Opštih uslova.

Član 38.

(Posebni ugovori o međusobnim odnosima elektroprivrednih subjekata)

- (1) Odnosi između distributera, proizvođača, snabdjevača, i drugih subjekata (Elektroprenosa Bosne i Hercegovine a.d. Banja Luka, operatora tržišta, NOS-a BiH i drugih) na tržištu električne energije uređuju se posebnim ugovorima o međusobnim odnosima.
- (2) Ugovori iz stava (1) ovog člana pored ostalog sadrže:
 - a) predmet ugovora,
 - b) način međusobnog informisanja,
 - c) način informatičkog povezivanja i razmjene podataka,
 - d) prava i obaveze ugovornih strana,
 - e) postupke na mjernom mjestu,
 - f) ekonomske odnose između ugovornih strana,
 - g) mogućnost ugovaranja arbitraže FERK-a,
 - h) ostale međusobne odnose.

Član 39.

(Zajednička potrošnja)

- (1) Više krajnjih kupaca koji ostvaruju zajedničku potrošnju zaključuju ugovor o snabdjevanju električnom energijom i ugovor o korištenju distributivne mreže putem svojih predstavnika, a na osnovu odluke krajnjih kupaca.
- (2) Iznos za utrošenu električnu energiju zajedničke potrošnje obračunava se i iskazuje kao posebna stavka na računu za električnu energiju obračunskog mjernog mjesta pojedinog krajnjeg kupca koji koristi električnu energiju zajedničke potrošnje, a za isti obračunski period.

- (3) Svojim ugovorom o snabdijevanju krajnji kupci preuzimaju i obavezu plaćanja pripadajućeg dijela troškova zajedničke potrošnje. Potraživanja za zajedničku potrošnju imaju isti status i tretman kao i potraživanja za električnu energiju preuzetu na mjernom mjestu krajnjeg kupca, koji je i krajnji korisnik zajedničke potrošnje, pa se plaćanje ne može razdvajati.

Član 40.

(Raskid ugovora)

- (1) Ukoliko kupac ima namjeru da prestane koristiti električnu energiju na postojećoj adresi, dužan je pokrenuti postupak raskida zaključenih ugovora, te izmiriti sve dotadašnje obaveze po zaključenim ugovorima.
- (2) U članu 37. ovih Opštih uslova opisane su procedure koje provode kupac, distributer i snabdjevač u slučaju raskida ugovora.
- (3) Kupac ima pravo da privremeno odjavi potrošnju električne energije. Privremena odjava kupca ne može trajati duže od 36 mjeseci.

Član 41.

(Promjena vlasništva objekta i nasljeđivanje)

- (1) Kod promjene vlasništva objekta kupca, raniji vlasnik-kupac je dužan u roku od 30 dana od promjene vlasništva podnijeti zahtjev za raskid ugovora o korištenju distributivne mreže, kao i ugovora o snabdijevanju električnom energijom, uz predočenje odgovarajuće isprave o promjeni vlasništva, a novi vlasnik tog objekta je dužan u istom roku podnijeti zahtjev za zaključenje novih ugovora, uz predočenje odgovarajuće isprave o promjeni vlasništva.
- (2) Na osnovu zaprimljenog zahtjeva kupca iz stava (1) ovog člana, distributer je dužan u daljem roku od 5 dana od dana prijema zahtjeva pregledati mjerno mjesto, očitati stanje brojila i utvrđeno dostaviti snabdjevaču.
- (3) Na osnovu očitavanja brojila iz stava (2) ovog člana, snabdjevač i distributer dužni su izvršiti obračun potrošnje električne energije i korištenja mreže, kada obračun predstavlja osnov razgraničenja ugovornih odnosa između ranijeg vlasnika i novog vlasnika objekta, te njihovih odnosa sa snabdjevačem i distributerom.
- (4) Distributer nakon očitavanja odjavljuje registraciju kupca koji je bio raniji vlasnik-kupac i od tog dana mu se ne mogu obračunavati obaveze na tom mjernom mjestu.
- (5) Ukoliko se s novim vlasnikom objekta iz stava (1) ovog člana ne zaključi ugovor o snabdijevanju električnom enegijom i ugovor o korištenju distributivne mreže, s danom očitavanja stanja brojila iz stava (3) ovog člana, distributer će obustaviti isporuku električne energije na tom obračunskom mjernom mjestu.
- (6) Ukoliko raniji vlasnik-kupac iz stava (1) ovog člana nije u roku od 30 dana od dana promjene vlasništva podnio zahtjev za raskid ugovora, za razgraničenje obaveza za preuzetu električnu energiju mogu se koristiti odredbe ugovora o kupoprodaji objekta u slučaju da je ovo razgraničenje sadržano u istom. U slučaju da ugovor o kupoprodaji objekta ne sadrži odredbe o razgraničenju snabdjevač i distributer će, na zahtjev novoga vlasnika objekta, uz predočenje odgovarajuće isprave o promjeni vlasništva,

- zaključiti ugovor o snabdijevanju električnom energijom i ugovor o korištenju distributivne mreže, odnosno ugovor o snabdijevanju električnom energijom i korištenju distributivne mreže, s danom prijave novog vlasnika, kada je prijava novog vlasnika, osnov razgraničenja ugovornih odnosa između ranijeg vlasnika i novog vlasnika objekta, te njihovih odnosa sa snabdjevačem i distributerom.
- (7) Nasljednik, odnosno pravni sljednik je dužan zaključiti novi ugovor sa snabdjevačem i distributerom i regulisati obaveze nastale prije nasljeđivanja, a najkasnije 30 dana od dana utvrđivanja nasljednika odnosno pravnog sljednika.
- (8) Kada se ne zaključi ugovor u roku navedenom u stavu (7) ovog člana, ili ako nasljednik/pravni sljednik ne prihvati obaveze prethodnika, snabdjevač može da zahtijeva od distributera isključenje nasljednika/pravnog sljednika sa distributivne mreže i pokreće postupak za naplatu potraživanja po osnovu isporučene električne energije prethodniku.

Član 42. (Ustupanje ugovora)

- (1) Krajnji kupac može zatražiti da se njegov ugovor o snabdijevanju električnom energijom i ugovor o korištenju distributivne mreže na određeno vrijeme ustupi drugom krajnjem kupcu, a distributer/snabdjevač može na takav ugovor dati pristanak i provesti ga pod uslovima:
- podmirenja svih novčanih obaveza nastalih do dana privremenog ustupanja ugovora,
 - davanju ovjerene izjave ustupaoca ugovora i primaoca ugovora o solidarnom podmirenju budućih novčanih obaveza.
- (2) Bilo koja promjena ugovora o snabdijevanju električnom energijom i ugovora o korištenju distributivne mreže iz stava (1) ovog člana moguća je isključivo uz izričitu dozvolu ustupaoca ugovora i distributera i snabdjevača krajnjeg kupca.
- (3) Ustupalac ugovora i primalac ugovora mogu u svako vrijeme pisanim putem raskinuti ustupanje ugovora, o čemu su dužni u roku 3 dana od dana raskida ugovora i podmirenja svih novčanih obaveza obavijestiti distributera i snabdjevača krajnjih kupaca u pisanom obliku.

POGLAVLJE III. PRIKLJUČAK KRAJNJEG KUPCA/PROIZVOĐAČA

Član 43. (Priključak)

- (1) Priključak počinje u priključnoj tački na distributivnoj mreži, koju jednoznačno određuje distributer u uslovima elektroenergetske saglasnosti. Ukoliko to energetske prilike uslovljavaju početna tačka priključka može biti i srednjenaponska ćelija u TS 110/x kV (nakon usaglašavanja distributera i Elektroprenosa Bosne i Hercegovine a.d. Banja Luka).

- (2) Priključak se završava mjernim mjestom kod krajnjeg kupca/proizvođača, uključujući i mjerni slog.
- (3) Kao element priključka kod krajnjih kupaca kod kojih se ne mjeri i ne obračunava snaga, ugrađuje se ograničavač (limikator) snage koja je krajnjem kupcu odobrena elektroenergetskom saglasnošću.

Član 44.

(Pravilnik o priključcima)

- (1) Priklučenje objekata novih krajnjih kupaca/proizvođača, kao i rekonstrukcija postojećih priključaka, vrši se prema uslovima i tehničkim rješenjima definisanim u Pravilniku o priključcima, kojeg je distributer dužan izraditi u roku od četiri mjeseca od stupanja na snagu ovih Opštih uslova, i dostaviti FERK-u na odobrenje.
- (2) Pravilnik o priključcima sadrži Metodologiju za utvrđivanje nadoknada za priključenje objekta krajnjih kupca/proizvođača na distributivnu mrežu.
- (3) Metodologija iz stava (2) ovog člana bazira se na osnovnim principima koji su dati u Prilogu 1 ovih Opštih uslova.
- (4) Pravilnik o priključcima, pored ostalog, sadrži opšte smjernice za projektovanje, izgradnju i nadzor izvođenja priključka u zavisnosti od:
 - a) naponskog nivoa priključka,
 - b) kategorije potrošnje, zahtijevanog nivoa sigurnosti napajanja,
 - c) namjene i zahtijevane vršne snage,
 - d) tipskih presjeka vodiča i materijala za izvođenje priključaka,
 - e) vrste, mjesta postavljanja i nazivne struje osigurača i/ili limitatora,
 - f) usvojenih vrsta i tipova zaštita,
 - g) vrste priključka prema izvođenju (monofazni, trofazni, nadzemni neizolovani vodiči, nadzemni sa SKS kablom, podzemni kablovski i sl.),
 - h) vrste priključaka prema karakteru priključenih objekata (individualno stambeno domaćinstvo, stambena zgrada sa više stanova, stambeno-poslovni objekat, objekat male privrede, industrijski objekti, elektrane priključene na distributivnu mrežu),
 - i) načina mjerenja električne energije kako je definisano u Pravilniku o mjernom mjestu krajnjeg kupca.
- (5) Pravilnik o priključcima treba pored ostalog da sadrži opštu specifikaciju radova i materijala za izradu priključka, iz koje će se praviti pojedinačne specifikacije za svaki konkretan priključak.
- (6) Pravilnik o priključcima i Metodologija za utvrđivanje nadoknada za priključenje objekata na distributivnu mrežu trebaju biti dostupni na web stranici distributera, kao i u svim ovlaštenim kancelarijama distributera za odnose sa korisnicima.

Član 45.

(Pravilnik o mjernom mjestu krajnjeg kupca)

- (1) U roku od četiri mjeseca od stupanja na snagu ovih Opštih uslova distributeri su dužni da izrade Pravilnik o mjernom mjestu krajnjeg kupca.
- (2) Pravilnikom o mjernom mjestu distributer električne energije, pored ostalog, utvrđuje:
 - a) mjesto postavljanja priključno-mjernog ormarića kod krajnjeg kupca,

- b) dimenzije, materijal i stepen zaštite,
 - c) pripadajuću opremu u ormariću,
 - d) usvojene tipove i klase tačnosti mjernih uređaja, u zavisnosti od naponskog nivoa, vršne snage, kategorije i grupe potrošnje,
 - e) usvojene tipove uređaja za upravljanje tarifama,
 - f) komunikacijske uređaje.
- (3) Pravilnik o mjernom mjestu krajnjeg kupca treba biti dostupan na web stranici distributera, kao i u svim ovlaštenim kancelarijama distributera za odnose sa korisnicima.

Član 46.
(Cjenovnici)

- (1) Distributer u skladu sa metodologijom definisanom u članu 44. stav (2) i stav (3) ovih Opštih uslova utvrđuje Cjenovnik sa jediničnim iznosima nadoknada za priključenje krajnjih kupaca/proizvođača na distributivnu mrežu, koji treba biti dostupan krajnjim kupcima/proizvođačima na web stranici distributera, kao i svim ovlaštenim kancelarijama distributera za odnose s korisnicima.
- (2) Distributer utvrđuje Cjenovnik usluga (izdavanje elektroenergetskih saglasnosti, isključenje i ponovno uključenje na zahtjev krajnjeg kupca, pregled ispravnosti priključka i mjernog mjesta na zahtjev krajnjeg kupca, mjerenje i izvještavanje o kvalitetu napona na zahtjev korisnika mreže, utvrđivanje i obračunavanje neovlaštene potrošnje električne energije i sl.) i objavljuje na svojoj web stranici. Cjenovnik treba biti dostupan svim krajnjim kupcima/proizvođačima u svim ovlaštenim kancelarijama za odnose s korisnicima i dostavljen FERK-u na uvid.

Član 47.
(Uslovi i način priključenja)

- (1) Nadležni distributer je investitor i vlasnik svih novih priključaka na niskom naponu u područjima za koja postoje prostorni, urbanistički i regulacioni planovi i dužan je da izgradi priključak potreban za priključenje krajnjeg kupca, ukoliko je isti ispunio uslove iz elektroenergetske saglasnosti i ugovora o priključenju i uplatio iznos jednokratne nadoknade za priključenje.
- (2) Nosilac investicije posebne zone dužan je zaključiti ugovore sa distributerom skladu sa članom 26. ovih Opštih uslova.

Član 48.
(Troškovi izgradnje priključka)

Troškovima izgradnje priključka smatraju se:

- a) troškovi projektovanja,
- b) troškovi nabavke opreme propisane Pravilnikom o priključcima i drugim tehničkim pravilima (specifikacija opreme) za odgovarajući naponski nivo, tip priključka, instalisanu snagu i vrstu mjernih uređaja,
- c) troškovi materijala,

- d) troškovi transporta,
- e) troškovi izvođenja priključka,
- f) troškovi nadzora nad izvođenjem,
- g) troškovi tehničkog prijema priključka,
- h) kontrola i plombiranje mjernog mjesta i stavljanje pod napon.

Član 49.

(Izgradnja priključka krajnjeg kupca)

- (1) Distributer je dužan izvesti priključak i priključiti objekat krajnjeg kupca u roku ne dužem od 30 dana od dana ispunjenja obaveza iz ugovora o priključenju ukoliko se radi o priključku na niskom naponu.
- (2) Ako priključenje objekta krajnjeg kupca zahtijeva izgradnju složenijih distributivnih mreža ili mreža naponskog nivoa 10 kV, 20 kV i 35 kV, rok za završetak priključka se utvrđuje ugovorom.
- (3) Prilikom projektovanja i izgradnje priključka distributer je dužan da vodi računa o lokaciji mjernog mjesta na način da mu bude obezbijeđen nesmetan pristup istom.

Član 50.

(Troškovi nastali promjenama na postojećem priključku)

- (1) Krajnji kupac/proizvođač koji zahtijeva promjene na priključku i obračunskom mjernom mjestu i pri tome ne povećava priključnu snagu, snosi troškove izvođenja promjena:
 - a) razdvajanja instalacija, s uspostavom većeg broja obračunskih mjernih mjesta,
 - b) spajanja instalacija, s uspostavom manjeg broja obračunskih mjernih mjesta
 - c) bilo kojeg drugog zahtjeva (premještanje, prepravljavanje sa nadzemnog na podzemni priključak i slično).
- (2) Ako je promjena na priključku potrebna zbog radova na rekonstrukciji mreže, troškove promjena na priključku snosi vlasnik mreže.

Član 51.

(Privremeni priključak)

- (1) Priključak na niskom naponu namijenjen privremenom ili povremenom korištenju (sajam, luna park, cirkus, manifestacija, sezonski kiosk i slično) izvodi se u pravilu kao trajni priključak, a troškove izgradnje priključka dužan je platiti podnosilac zahtjeva (opština, grad, sportsko društvo, druga pravna ili fizička lica i dr.).
- (2) Ukoliko privremeni priključak nije izveden kao trajni priključak, troškove izgradnje priključka plaća podnosilac zahtjeva (sajam, luna park, cirkus, manifestacija, sezonski kiosk i slično). Takav priključak može se koristiti najduže šest mjeseci od dana priključenja.

Član 52.

(Priključak gradilišta)

- (1) Za priključak gradilišta na niskom naponu koji se, u pravilu, izvodi kao dio stalnog priključka, krajnji kupac pored jednokratne nadoknade za priključenje plaća i sve druge troškove koji se odnose na priključak gradilišta.
- (2) Ukoliko se priključak gradilišta ne izvodi kao dio stalnog priključka, podnosilac zahtjeva za priključenje gradilišta, koji je ujedno i vlasnik gradilišnog priključka, plaća stvarne troškove za obezbjeđenje priključenja.
- (3) Vlasnik gradilišnog priključka iz stava (2) ovoga člana dužan je ukloniti gradilišni priključak o svome trošku najkasnije u roku od sedam dana nakon dana odjave gradilišnog priključka.
- (4) Priključak gradilišta je privremen.

Član 53.

(Privremeno priključenje za potrebe ispitivanja ili probnog rada)

- (1) Distributer je dužan omogućiti privremeno priključenje objekta na mrežu za potrebe ispitivanja ili probnog rada, a na osnovu zahtjeva i pisane izjave izvođača radova o preuzimanju odgovornosti tokom privremenog priključenja.
- (2) Privremeno priključenje iz stava (1) ovoga člana ne može trajati duže od 15 dana, a provodi se na osnovu zaključenog ugovora o snabdijevanju kojim se uređuje snabdijevanje električnom energijom za vrijeme privremenog priključenja.

Član 54.

(Održavanje priključka)

- (1) Održavanje priključka i mjernih uređaja vrši distributer. Troškove održavanja snosi vlasnik priključka, odnosno vlasnik mjernih uređaja.
- (2) Ukoliko postojeći krajnji kupac zadrži priključak i/ili mjerne uređaje u svom vlasništvu, dužan je snositi troškove održavanja u skladu sa članom 95. stav (4) ovih Opštih uslova.

DIO-TREĆI

POGLAVLJE I. NAČIN MJERENJA, OČITAVANJA, OBRAČUNA I NAPLATE ELEKTRIČNE ENERGIJE

Član 55.

(Mjerenje električne energije)

- (1) Isporučena i preuzeta električna energija i snaga, mjere se odgovarajućim mjernim slogom koji mogu činiti:
 - a) strujni i naponski mjerni transformatori,
 - b) brojlila aktivne i reaktivne energije, sumarno brojilo, vremenski registrator snage,
 - c) uklopni sat ili neki drugi uređaj za upravljanje tarifom,
 - d) uređaji za daljinsko očitavanje,
 - e) ograničavač opterećenja (limitator),
 - f) osigurači,
 - g) spojni vodovi.
- (2) Mjerni uređaji iz stava (1) ovog člana, tačke b), c), d) i e) moraju biti propisno baždareni i žigosani.
- (3) Mjerni uređaji iz stava (1) ovog člana, tačke a), b), c) i d), kao i sklopovi za isključenje i uključenje mjernih ćelija moraju biti plombirani.
- (4) Sastav mjernog sloga za krajnje kupce zavisi od naponskog nivoa priključenja, snage, kategorije i grupe potrošnje.
- (5) Sastav mjernog sloga za proizvođače zavisi od snage i naponskog nivoa priključenja.

Član 56.

(Ugradnja mjernih uređaja)

- (1) Krajnji kupac je obavezan dozvoliti ugradnju mjernih uređaja na njegovom objektu ili posjedu, po mogućnosti uz granicu sa javnom površinom.
- (2) Ugradnju mjernih uređaja kod novoizgrađenih objekata vrši distributer.

Član 57.

(Tehnički uslovi za obračunsko mjerno mjesto)

- (1) Nezavisno od kategorije i grupe potrošnje, krajnjim kupcima kojima se izdaje elektroenergetska saglasnost na vršnu snagu veću od 23 kW, distributer ugrađuje mjerne uređaje koji mjere potrošnju električne energije i snage.
- (2) Ako se kod postojećih krajnjih kupaca utvrdi vršno opterećenje veće od 23 kW, distributer mu izdaje novu elektroenergetsku saglasnost i distributer se obavezuje da ugradi mjerne uređaje prema stavu (1) ovog člana u roku od šest mjeseci od dana utvrđivanja činjenica.
- (3) Distributer je obavezan u propisanim vremenskim periodima baždariti mjerne uređaje, u zavisnosti od klase tačnosti i karakteristika i obima potrošnje električne energije.

Član 58.

(Ispitivanje mjernih uređaja)

- (1) Distributer je dužan da redovno vrši ispitivanje tačnosti mjernih uređaja i dužan je obezbijediti da svi uređaji budu baždareni prije isteka roka baždarenja. Distributer dostavlja FERK-u svoj plan baždarenja brojila u rokovima propisanim uslovima dozvole za obavljanje djelatnosti distribucije. Plan baždarenja obezbjeđuje dovoljno informacija kao garanciju da mjerni uređaji za mjerenje električne energije zadovoljavaju minimum standarda tačnosti.
- (2) Troškove baždarenja mjernih uređaja snosi vlasnik istih.
- (3) Ukoliko krajnji kupac/proizvođač i snabdjevač zatraži vanredno ili dodatno ispitivanje, distributer će isto uraditi ne kasnije od trideset dana nakon zahtjeva i izvršice potrebna ispitivanja kako bi utvrdio tačnost mjernih uređaja. Ukoliko se vanrednim ili dodatnim ispitivanjem utvrdi da su mjerni uređaji ispravni i u propisanoj klasi tačnosti troškove ispitivanja plaća krajnji kupac/proizvođač. Krajnji kupac/proizvođač ima pravo da prisustvuje pregledu mjernog sloga.

Član 59.

(Kontrola mjernih uređaja)

- (1) Održavanje, kontrolu, zamjenu i premještanje mjernih uređaja može vršiti samo distributer. Troškove održavanja, popravke i zamjene mjernih uređaja snose vlasnici mjernih uređaja.
- (2) Krajnji kupac, proizvođač ili snabdjevač može zatražiti kontrolni pregled mjerne opreme ukoliko postoji sumnja da električnu energiju, odnosno snagu, ne registruju pravilno.
- (3) Ako se kontrolnim pregledom utvrdi da je mjerni uređaj imao veća odstupanja nego što je to prema važećim propisima dozvoljeno, distributer električne energije snosi troškove pregleda ili zamjene, u suprotnom troškove kontrolnog pregleda snosi podnosilac zahtjeva.
- (4) Kada distributer električne energije sam ili po prijavi krajnjeg kupca, proizvođača ili snabdjevača, izuzev u slučaju neovlaštene potrošnje, utvrdi da uređaj za upravljanje tarifama nepravilno radi ili da neko vrijeme nije obavljao svoju funkciju, ukupno registrovana električna energija za to obračunski period rasporedit će se u istom odnosu ostvarenih vrijednosti, za period do kada je utvrđena neispravnost, kao u istom obračunskom periodu prethodne godine u kojem je registracija bila ispravna, a ako to nije moguće tada prema sljedećem obračunskom periodu, ali najduže u zakonskom roku zastare.
- (5) U slučaju iz stava (3) ovog člana izvršit će se ispravka obračunskih veličina od nazivnog iznosa razreda tačnosti do ustanovljenog odstupanja, a ispravka obračuna izvršit će se za period od posljednje kontrole mjernih uređaja ali najduže u zakonskom roku zastare.
- (6) Krajnji kupac/proizvođač je odgovoran za nestanak i oštećenje mjernih uređaja postavljenih u njegovim objektima, kao i za nastale posljedice. Krajnji kupac/proizvođač je dužan obavijestiti distributera o nestanku ili oštećenju bilo kojeg dijela mjernog sloga, oštećenju plombi, kao i eventualnom oštećenju mjernog ormara, odmah nakon otkrivanja takvih okolnosti.

Član 60.

(Neispravnost mjerne opreme)

- (1) Krajnji kupac/proizvođač dužan je, po saznanju, bez odlaganja o neispravnosti mjernih uređaja obavijestiti distributera električne energije.
- (2) Distributer električne energije dužan je izvršiti provjeru ispravnosti u roku od 72 sata od zaprimljenog obavještenja, a iste otkloniti u najkraćem mogućem roku.
- (3) Distributer električne energije dužan je u roku od 48 sati po izvršenim izmjenama, pisanim putem obavijestiti snabdjevača o svim izmjenama mjerne opreme koje utiču na obračun potrošene električne energije.
- (4) Distributer električne energije dužan je o svim uočenim nepravilnostima na mjernom mjestu, koje utiču na obračun potrošene električne energije krajnjeg kupca, pisanim putem obavijestiti snabdjevača u roku od 48 sati. Snabdjevač je dužan izvršiti ispravku obračuna potrošene električne energije i o istom obavijestiti krajnjeg kupca.
- (5) Distributer električne energije dužan je pisanim putem obavijestiti snabdjevača o svim promjenama na mjernoj opremi uzrokovanih događajima iz člana 59. stava (6) ovih Opštih uslova u roku od 48 sati od uspostavljanja ispravnog stanja.
- (6) Kada se utvrdi da je registrovanje električne energije bilo nepravilno, procjena neregistrovane električne energije i snage će se izvršiti u skladu sa članom 71. ovih Opštih uslova.

Član 61.

(Pristup priključku)

- (1) Krajnji kupac/proizvođač je dužan omogućiti ovlaštenim licima distributera nesmetan pristup priključku, mjernim uređajima i električnim instalacijama u svom vlasništvu kao i mjernim uređajima, objektima i opremi u vlasništvu distributera koji se nalaze na njegovom posjedu u svrhu očitavanja, testiranja, kontrole, otklanjanja kvarova, izmještanja i zamjene, održavanja i opravke mjernih uređaja, priključaka i pripadajuće opreme, kao i radi obustave isporuke električne energije.
- (2) Ukoliko krajnji kupac/proizvođač u dva navrata ne dozvoli pristup ili ometa očitavanje mjernog uređaja, odnosno kontrolu priključka, distributer podnosi zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka u skladu sa zakonom, i može obustaviti isporuku/preuzimanje električne energije i zahtijevati izmještanje mjernog uređaja na mjesto na kojem bi pristup istom bio moguć ili ugraditi pretplatničko brojilo. Troškove izmještanja, odnosno ugradnje pretplatničkog brojila u ovom slučaju snosi krajnji kupac.
- (3) Nakon ugradnje mjernog uređaja na mjesto na kojem je pristup omogućen, krajnji kupac stiče pravo na ponovno priključenje, nakon izmirenja novčanih obaveza za ranije isporučenu električnu energiju i troškova izmještanja mjernog uređaja.

Član 62.

(Očitavanje mjernih uređaja)

- (1) Očitavanje mjernih uređaja kupca/proizvođača organizuje i vrši distributer električne energije.
- (2) Distributer je dužan izvršiti ispravno i redovno očitavanje mjernih uređaja.

- (3) Mjerni uređaji krajnjih kupaca/proizvođača električne energije očitavaju se u pravilu mjesečno, a u skladu sa vremenskim periodom definisanim u ugovoru o snabdijevanju električnom energijom i korištenju distributivne mreže.
- (4) Mjerni uređaji se mogu očitati i u kraćem vremenskom roku u slučaju privremene odjave ili promjene snabdjevača.
- (5) Prilikom promjene cijene električne energije distributer, obavezno vrši očitavanje mjernih uređaja krajnjih kupaca/proizvođača.
- (6) Distributer je dužan prilagoditi rokove očitavanja mjernih uređaja na način da se kupcima obezbijedi isporuka električne energije po važećim tarifnim stavovima.
- (7) Mjerne uređaje očitava ovlašteno lice distributera uz predocjenje službene iskaznice, koje je dužno na zahtjev krajnjeg kupca/proizvođača omogućiti provjeru identiteta.
- (8) Ako očitavanju ne prisustvuje predstavnik jedne strane, za obračun se prihvataju podaci o očitavanju koje dostavi strana koja je izvršila očitavanje.
- (9) Očitavanje mjernih uređaja može se vršiti:
 - a) direktno sa mjernih uređaja,
 - b) indirektno posredstvom uređaja za daljinsko očitavanje.
- (10) Mjerni uređaji elektrana, koje isporučuju električnu energiju u distributivni sistem, moraju se očitavati svakog mjeseca.
- (11) Na zahtjev krajnjeg kupca distributer je dužan da istom pruži bilo koju informaciju vezanu za rezultate očitavanja brojila električne energije u roku od 8 dana.
- (12) Ugovorom o snabdijevanju električnom energijom može se prihvatiti očitavanje izvršeno od strane krajnjeg kupca.

Član 63.

(Obračun električne energije i dostava računa)

- (1) Snabdjevač je dužan osigurati da je krajnjem kupcu obračun za utrošenu električnu energiju i ostvareno vršno opterećenje izvršen u skladu sa važećim tarifnim stavovima i na osnovu očitanih mjernih podataka prikupljenih od strane distributera, za svaki obračunski period, u skladu sa ugovorom o snabdijevanju.
- (2) Kod krajnjih kupaca čiji objekti predstavljaju jednu tehnološku cjelinu, i u slučaju da se napajaju iz više elektroenergetskih objekata, moguće je vršiti obračun jednovremenog vršnog opterećenja, ukoliko je objedinjeno mjerenje električne energije i vršnog opterećenja i ukoliko je napajanje tih objekata objedinjeno jednim ugovorom o snabdijevanju.
- (3) U slučaju netačnih podataka mjerenja snabdjevač će zahtijevati od distributera da izvrši ponovno očitavanje mjernih uređaja.
- (4) Računi se dostavljaju krajnjem kupcu na način i adresu navedenu u ugovoru za snabdijevanje, odnosno u skladu sa poslovnom politikom obračuna i naplate iz člana 64. stav (1) ovih Opštih uslova.

Član 64.

(Poslovna politika obračuna i naplate)

- (1) Svaki snabdjevač obavještava krajnje kupce o svojoj poslovnoj politici naplate i obračuna za vrijeme potpisivanja ugovora o snabdijevanju i iste će objaviti na svojoj

web stranici i ovlaštenim kancelarijama snabdjevača za odnose sa kupcima. Poslovna politika obračuna i naplate mora biti pravedna i nediskriminatorna i uključivaće odredbe koje se odnose ali se ne ograničavaju na:

- a) Obaveze krajnjeg kupca da distributera i snabdjevača obavijesti o određenim informacijama, kao što je ime, adresa, i slične izmjene u svom statusu,
 - b) kamate za kasno plaćanje računa, koje neće prelaziti zakonom odobren procenat,
 - c) plan uplata ili mogućnost plaćanja u ratama (obrocima),
 - d) načine i rokove dostave računa i opomena za neplaćene račune,
 - e) način i rokove dostave prigovora na račune
 - f) prihvatljive metode i rokove plaćanja računa, uključujući i mogućnost direktnog plaćanja u ovlaštenim kancelarijama snabdjevača za odnose sa kupcima,
 - g) mogućnost ugovaranja obračuna za kontinuiranu potrošnju, kada se zbog nedostupnosti očitavanja mjernih uređaja ne organizuje očitavanje u mjesečnim periodima.
- (2) U slučajevima kada je krajnji kupac isključen preko mjesec dana, ne naplaćuje se nadoknada za mjerno mjesto i za snagu.
- (3) Poslovnu politiku obračuna i naplate, iz stava (1) ovog člana snabdjevač dostavlja i FERK-u.

Član 65.

(Plaćanje računa)

- (1) Krajnji kupac je dužan platiti račun za utrošenu električnu energiju.
- (2) Krajnji kupac može djelimično ili u cijelosti pisanim putem osporiti račun za obračunski period za potrošenu električnu energiju u skladu sa članom 64. stav (1) tačka e) ovih Opštih uslova.
- (3) Neosporeni dio dužan je platiti u roku utvrđenom u članu 64. stav (1) tačka f) ovih Opštih uslova.
- (4) Snabdjevač je dužan odgovoriti krajnjem kupcu na prigovor u roku od osam dana od dana prijema prigovora.
- (5) Ako je prigovor iz stava (2) ovoga člana opravdan, krajnjem kupcu se izdaje novi račun.
- (6) Krajnji kupac koji nakon provjere ispravnosti obračuna osporava obračunati iznos u vezi tarifa po kojima se vrši snabdjevanje, može podnijeti zahtjev za rješenje spora FERK-u u roku od 15 dana od dana zaprimanja odgovora o snabdjevača po prigovoru.
- (7) Ako krajnji kupac ne zaprimi račun u ugovorenom roku, odnosno u skladu sa poslovnom politikom obračuna i naplate, dužan je o tome obavijestiti snabdjevača koji će mu izdati kopiju računa, bez posebne nadoknade.

Član 66.

(Postupci za slučaj neplaćanja ili kašnjenja u plaćanju računa)

- (1) Krajnjem kupcu koji ne plati novčanu obavezu obračunskog perioda u roku dospijeća, snabdjevač ima pravo obračunati zakonsku zateznu kamatu koja se iskazuje po izvršenoj uplati na prvom sljedećem računu za električnu energiju.
- (2) Krajnjem kupcu koji ne plati dospjelu novčanu obavezu u roku dospijeća, snabdjevač će ispostaviti opomenu u pisanom obliku.
- (3) Distributer električne energije može po nalogu snabdjevača krajnjem kupcu obustaviti isporuku električne energije na obračunskom mjernom mjestu zbog neplaćene dospjele novčane obaveze, ako kupac ni nakon isteka roka iz opomene nije platio dospjelu novčanu obavezu.

Član 67.

(Pretplatničko brojilo)

- (1) Ukoliko krajnji kupac ne plati tri dospjela računa u proteklih šest mjeseci, snabdjevač može dalje snabdijevanje krajnjeg kupca električnom energijom usloviti ugradnjom pretplatničkog brojila.
- (2) U slučaju da krajnji kupac ne plati dospjele račune i ne prihvati daljnje snabdijevanje električnom energijom prema uslovima iz stava (1) ovoga člana, snabdjevač može obustaviti dalju isporuku električne energije.
- (3) Distributer može na zahtjev krajnjeg kupca omogućiti zamjenu pretplatničkog brojila.
- (4) Troškove zamjene pretplatničkog brojila snosi krajnji kupac, a ugradnju na obračunsko mjerno mjesto izvodi isključivo distributer.
- (5) Pretplatničko brojilo se može ugraditi i prilikom priključenja kupca, ako je to definisano ugovorom o priključenju.

**POGLAVLJE II. NEOVLAŠTENA POTROŠNJA, NEREGISTROVANA
POTROŠNJA, NAČIN OBRAČUNA I POSTUPCI KOJI SE PRIMJENJUJU U
SLUČAJU DA JE UTVRĐENA NEOVLAŠTENA I NEREGISTROVANA
POTROŠNJA**

Član 68.

(Neovlaštena potrošnja)

- (1) Pod neovlaštenom potrošnjom električne energije podrazumijeva se:
 - a) priključivanje objekta na distributivnu mrežu bez elektroenergetske saglasnosti i/ili ugovora o priključenju, ugovora o korištenju distributivne mreže i ugovora o snabdijevanju električnom energijom,
 - b) trošenje električne energije bez mjernih uređaja ili mimo njih,
 - c) uticanje na rad mjernih uređaja, uklanjanje mjernih uređaja, skidanje ili oštećenje plombi,
 - d) samovoljno priključenje nakon isključenja,
 - e) premoštavanje brojila ili samovoljno premještanje priključka sa mjernim uređajima,

- f) djelovanje krajnjeg kupca na uređaj za upravljanje tarifom u cilju korištenja manje tarife,
 - g) trošenje električne energije za kategoriju potrošnje za koje nije dobivena elektroenergetska saglasnost.
- (2) Ko neovlašteno preuzima električnu energiju, kao i vrši prepravke električnih instalacija ili mjernih uređaja krajnjih kupaca kojim se onemogućava pravilno registrovanje potrošnje električne energije u cilju neovlaštenog korištenja električne energije, čini krivično djelo krađe kažnjivo po krivičnom zakonu.
 - (3) Ko neovlašteno prepravlja električne uređaje, mjerne uređaje i instalacije koje nisu u nadležnosti korisnika, bez odobrenja elektroprivrednog društva, čini prekršaj kažnjiv po zakonu.
 - (4) U slučaju neovlaštene potrošnje distributer je u skladu sa zakonom obavezan da pokrene postupak pred nadležnim sudom.

Član 69.

(Utvrđivanje neovlaštene i neregistrovane potrošnje)

- (1) Utvrđivanje neovlaštene i neregistrovane potrošnje vrši se prilikom redovnih i vanrednih kontrola mjernog mjesta.
- (2) Utvrđivanje neovlaštene i neregistrovane potrošnje vrše najmanje dva kvalifikovana lica koje ovlasti distributer.
- (3) Za utvrđivanje neovlaštene i neregistrovane potrošnje distributer je dužan razraditi proceduru do početka primjene ovih Opštih uslova, a koju će dostaviti FERK-u odmah po usvajanju.

Član 70.

(Postupci koji se primjenjuju u slučaju neovlaštene potrošnje i način obračuna)

- (1) U slučaju neovlaštene potrošnje električne energije, distributer će koristiti sljedeću metodologiju za utvrđivanje količine neovlašteno potrošene električne energije.
- (2) Za krajnje kupce koji se napajaju preko vlastitih transformatorskih stanica:
 - a) ako nije registrovano ukupno vršno opterećenje (obračunska snaga), obračunava se instalisana snaga transformatora, pri čemu se izjednačavaju kilovoltamperi (kVA) sa kilovatima (kW),
 - b) ako brojila nisu registrovala svu utrošenu električnu energiju, obračun se vrši tako da se instalisana snaga transformatora množi sa mjesečnim radnim satima i to:
 - 1) za jednosmjenski rad 250 h,
 - 2) za dvosmjenski rad 400 h i
 - 3) za trosmjenski rad 500 h.

Na tako izračunatu aktivnu energiju u kWh primjenjuju se veći dnevni tarifni stavovi (VT) odgovarajuće sezone.

- (3) Za krajnje kupce koji su priključeni na niskonaponsku mrežu:

- a) ako brojila nisu registrovala svu utrošenu električnu energiju, obračun se vrši tako da se obračunska snaga dobije kao proizvod nominalne struje osigurača ili limitatora i nazivnog napona,
- b) za slučajeve priključenja objekata na distributivnu mrežu kako je opisano u članu 68. stav (1) tačke a) b) c) d) i e) ovih Opštih uslova, te ako je energija uzimana ispred glavnog osigurača, obračun se vrši tako da se obračunska snaga dobije kao proizvod nazivne struje koja odgovara vrsti i presjeku provodnika najmanjeg presjeka priključka, sa nazivnim naponom.
- c) Obračunska snaga iz tačaka a) i b) ovog stava množi se mjesečnim radnim satima i to:
 - 1) za mjesec više sezone odobrenih tarifnih stavova:
 - a. za kupce koji koriste električnu energiju za grijanje 360 h,
 - b. za ostale kupce 200 h, i
 - 2) za ostale mjesec 130 h.

Na tako izračunatu aktivnu energiju u kWh primjenjuju se veći dnevni tarifni stavovi (VT) odgovarajuće sezone.

- (4) Ako nije radio uređaj za upravljanje tarifom, član 68 stav (1) tačka f) ovih Opštih uslova, zbog neovlaštenog djelovanja krajnjeg kupca, sva potrošnja se obračunava po većim dnevnim tarifnim stavovima (VT).
- (5) Ukoliko krajnji kupac troši električnu energiju za namjene za koje nije dobivena elektroenergetska saglasnost, član 68. stav (1) tačka g) ovih Opštih uslova kompletno izmjerena potrošnja električne energije obračunavat će se u kategoriji potrošnje koja je nepovoljnija za krajnjeg kupca.
- (6) Ako se ne može tačno utvrditi početak neovlaštene potrošnje, uzeće se da je neovlaštena potrošnja električne energije trajala od dana posljednjeg pregleda onog dijela priključka odnosno mjernog mjesta, na kojem je izvršena radnja kojom se omogućava nedozvoljeno korištenje električne energije.
- (7) Period za obračun neovlaštene potrošnje ne može biti duži od godinu dana.
- (8) Pod pregledom instalacije iz stava (6) ovog člana ne podrazumijeva se očitavanje brojila.
- (9) Obračun, fakturisanje i naplatu neovlaštene potrošnje vrši distributer, o čemu obavještava i snabdjevača krajnjeg kupca.

Član 71.

(Postupci koji se primjenjuju u slučaju neregistrovane potrošnje i način obračuna)

- (1) U slučajevima kada se utvrdi neregistrovana potrošnja električne energije, kao osnova za obračun može poslužiti:
 - a) prethodni obračunski period ili isti period prethodne godine, kada je registrovanje bilo pravilno,
 - b) ako naprijed navedeno nije moguće tada se procjena vrši prema sljedećem obračunskom periodu, kada registracija bude ispravna i to za period kada je utvrđena neispravnost, a najduže u zakonskom roku zastare.
- (2) Obračun, fakturisanje i naplatu neregistrovane potrošnje vrši distributer, o čemu obavještava i snabdjevača krajnjeg kupca.

DIO-ČETVRTI

POGLAVLJE I. USLOVI KAD SE MOŽE OBUSTAVITI ISPORUKA ILI OGRAIČITI POTROŠNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE, KAO I OBJEKTI KOJIMA SE NE MOŽE OBUSTAVITI ISPORUKA/PREUZIMANJE

Član 72.

(Izuzeci od obaveza isporuke)

- (1) Standardna sigurnost isporuke električne energije kupcima isključuje obavezu isporuke električne energije u slučaju kvara u sistemu, više sile, rada na mreži, ili priključenja novih kupaca. Distributer treba obavijestiti snabdjevača, odnosno krajnje kupce o razlogu i dužini trajanja prekida u snabdijevanju, uključujući slanje obavještenja unaprijed ukoliko je isto moguće.
- (2) Ukoliko, zbog kvara u elektroenergetskom sistemu nastalog zbog više sile nije moguće postići standardni napon elektroenergetske mreže ni nakon primjene svih neophodnih mjera, distributer treba što je moguće prije da obavijesti kupce o istom kako bi se spriječile ili umanjile moguće štete.
- (3) U slučajevima kada zbog dotrajanih ili starih mrežnih objekata dođe do učestalih prekida i pada kvaliteta i neispunjenja uslova iz članova 10. i 11. ovih Opštih uslova, distributer može dobiti odobrenje od FERK-a za takvo smanjenje zajedno sa znatnijim odstupanjima od vrijednosti napona i frekvencije koji su propisani ovim Opštih uslovima. U takvim slučajevima distributer mora podnijeti FERK-u plan obnove i rekonstrukcije mreže i raspored za otklanjanje razloga odstupanja od ovih Opštih uslova.

Član 73.

(Ograničenje isporuke električne enegije)

- (1) Ako je zbog nepredviđenih okolnosti, proizvodnja ili nabavka električne energije smanjena u tolikoj mjeri da to ugrozi normalno snabdijevanje kupaca u Federaciji BiH (opšta nestašica električne energije, koju proglašava nadležni organ), isporuka električne energije se može ograničiti na cijelom području Federacije BiH ili u pojedinim dijelovima.
- (2) Licencirane kompanije jednom godišnje podnose na uvid FERK-u svoje planove za provođenja ograničenja, uključujući i listu prioriteta koji ne podliježu ovim ograničenjima.
- (3) U slučaju iz stava (1) ovog člana krajnji kupac je dužan pridržavati se zadanih ograničenja i u tom slučaju nema pravo na nadoknadu štete.

Član 74.

(Obustava isporuke/preuzimanja električne energije)

- (1) Distributer može da obustavi isporuku električne energije krajnjem kupcu ukoliko dođe do:
 - a) neposredne ugroženosti života i zdravlja ljudi ili opasnosti od oštećenja imovine,

- b) kvarova na elektroenergetskim postrojenjima,
 - c) prekida ili ograničenja zbog planiranih isključenja, odnosno ograničenja radi održavanja, remonta, raznih kontrolnih mjerenja i ispitivanja na elektroenergetskim postrojenjima i priključenja novih kupaca, kao i drugih investicionih radova,
 - d) ispunjenje nekog od uslova navedenih u članu 76 ovih Opštih uslova.
- (2) Distributer može da obustavi preuzimanje električne energije od proizvođača, ukoliko dođe do događaja definisanih u stavu (1) ovog člana.
 - (3) Prekide u isporuci električne energije zbog okolnosti iz stava (2) ovog člana, potrebno je ograničiti na najmanju opravdanu mjeru i snabdijevanje uspostaviti odmah nakon prestanka razloga za obustavljanje isporuke.
 - (4) Ako dođe do prekida ili ograničenja isporuke električne energije zbog planiranih radova na objektima, distributer je dužan o tome obavijestiti snabdjevača u roku utvrđenom posebnim ugovorom. Snabdjevač je dužan obavijestiti krajnje kupce najmanje 48 sati unaprijed, putem dnevne štampe, radija ili drugih sredstava javnog informisanja.
 - (5) Ukoliko dođe do isključenja i ponovnog uključivanja kupaca iz razloga koji se može pripisati kupcu, kupac je dužan snositi te troškove. Troškovi isključenja i ponovnog uključivanja utvrđuju se Cjenovnikom iz člana 46. ovih Opštih uslova.

Član 75.

(Upoznavanje krajnjih kupaca sa planom ograničenja i obustave isporuke)

Distributer i snabdjevač obavještavaju krajnje kupce o planu ograničenja i obustave isporuke električne energije na svojoj web stranici i u svojim ovlaštenim uredima za odnose sa korisnicima/krajnjim kupcima.

Član 76.

(Uslovi koji opravdavaju obustavu isporuke/preuzimanja-isključenj krajnjih kupca/proizvođača)

- (1) Distributer može izvršiti obustavu isporuke/preuzimanje električne energije krajnjem kupcu/proizvođaču ako su ispunjeni sljedeći uslovi:
 - a) ako krajnji kupac/proizvođač koristi električnu energiju bez saglasnosti ili mimo mjernih uređaja ili ako je samostalno priključio svoje uređaje i/ili električne instalacije na mrežu,
 - b) ako krajnji kupac/proizvođač onemogućava pravilno mjerenje količine utrošene/predate električne energije,
 - c) ako objekat krajnjeg kupca/proizvođača ne ispunjava propisane tehničke uslove i ugrožava živote ljudi i imovinu,
 - d) ako to u skladu sa ugovorom zahtijeva krajnji kupac/proizvođač,
 - e) ako objekti krajnjeg kupca/proizvođača ometaju normalnu isporuku električne energije drugim kupcima,
 - f) ako krajnji kupac bez odobrenja elektroprivrednog društva preko svoje instalacije, omogućiti drugom krajnjem kupcu potrošnju električne energije,

- g) ako krajnji kupac ne izvršava obaveze plaćanja za isporučenu električnu energiju u propisanom odnosno ugovorenom roku,
 - h) ako krajnji kupac/proizvođač uskrati ovlaštenim licima pristup do mjernih uređaja,
 - i) ako krajnji kupac ne poštuje i ne provodi propisane mjere štednje i racionalne potrošnje električne energije,
 - j) ako krajnji kupac bez saglasnosti promijeni namjenu korištenja električne energije,
 - k) ako krajnji kupac/proizvođač skida i oštećuje plombe,
 - l) ako krajnji kupac ne dozvoljava distributeru ulazak u posjed radi obavljanja radova održavanja i otklanjanja kvarova na elektroenergetskim objektima.
- (2) Distributer u slučajevima iz stava (1) ovog člana, tačke od e) do l), prethodno u pisanoj formi upozorava krajnjeg kupca na nedostatke odnosno nepravilnosti zbog kojih mu se može obustaviti isporuka električne energije i postavi rokove za otklanjanje tih nepravilnosti i nedostataka.
- (3) Distributer prilikom slanja upozorenja ili obavještenja o isključenju o istom obavještava i snabdjevača krajnjeg kupca.
- (4) Distributer ne odgovora za moguću štetu koja bi krajnjem kupcu/proizvođaču nastala zbog obustave isporuke električne energije prema stavu (1) ovog člana.

Član 77.

(Obavještenje o obustavi isporuke/preuzimanja - isključenju)

- (1) Obavještenje o isključenju krajnjeg kupca/proizvođača je dokumenat u pisanom obliku i uključuje naročito sljedeće:
- a) ime i prezime, odnosno naziv krajnjeg kupca/proizvođača i adresu mjernog mjesta,
 - b) osnov za obustavu isporuke/preuzimanje električne energije (isključenje),
 - c) rok za otklanjanje nedostataka odnosno nepravilnosti zbog kojih krajnjem kupcu može biti obustavljena isporuka električne energije, odnosno zbog kojih može biti obustavljeno preuzimanje električne energije i objašnjenje radnji koje krajnji kupac treba preduzeti kako bi izbjegao isključenje,
 - d) adresa i kontakt informacije ovlaštene kancelarije gdje krajnji kupac/proizvođač može dobiti više informacija,
 - e) datum zakazanog isključenja,
 - f) uslove i postupke koje je krajnji kupac/proizvođač dužan ispuniti da bi mogao zahtijevati ponovno uključenje, uključujući i rokove u vezi sa tim,
 - g) iznos nadoknade za ponovno priključenje,
 - h) mogućnost podnošenja prigovora distributeru ili snabdjevaču na razloge isključenja, te rok i postupak po prigovoru.
- (2) Obavještenje o isključenju dostavlja se krajnjem kupcu/proizvođaču bilo poštom ili lično na adresu krajnjeg kupca/proizvođača koja se nalazi u arhivi distributera/snabdjevača, a u hitnim slučajevima telefonom, faksom ili elektronskom poštom što ne isključuje obavezu dostavljanja pisanog obavještenja.

Član 78.

(Ograničenja isključenja)

- (1) Obustava isporuke električne energije - isključenja zbog neizvršavanja obaveze plaćanja isporučene električne energije u propisanom odnosno ugovorenom roku neplaćanja mogu se izvršiti samo između 8:00 i 15:00 sati na datum naveden u obavještenju.
- (2) Rok za isključenje navedeno u obavještenju ne može biti kraći od osam dana od dana dostave obavještenja. Datum isključenja naveden u obavještenju ne smije biti petak, vikend, državni ili vjerski praznik, dan prije praznika ili u druge dane kada ovlaštene kancelarije distributera/snabdjevača nisu otvorene za rad sa krajnjim kupcima/korisnicima.
- (3) Distributer ne može isključiti objekat stanovanja ako krajnji kupac koristi elektromedicinsku opremu neophodnu za održavanje zdravlja, a za čiji rad je neophodno napajanje iz distributivne mreže što se definiše ugovorom o korištenju distributivne mreže i ugovorom o snabdijevanju električnom energijom. Postojeći krajnji kupci na koje se odnosi ovaj stav dužni su dostaviti distributeru odgovarajuće dokaze.

Član 79.

(Troškovi ponovnog priključenja)

- (1) Kada se otkloni uzrok za isključenje, a nakon što krajnji kupac plati sve troškove prouzrokovane obustavom isporuke električne energije, uključujući i troškove isključenja i ponovnog uključenja, distributer električne energije dužan je krajnjem kupcu po prijemu zahtjeva, u roku od 24 sata tokom svog redovnog radnog vremena nastaviti isporuku električne energije.
- (2) Ukoliko krajnji kupac zahtijeva nastavak isporuke električne energije izvan redovnog radnog vremena distributera ili u roku kraćem od navedenoga u stavu (1) ovog člana (uključujući vikend i/ili praznik), distributer ima pravo naplatiti uspostavu ponovne isporuke po posebno utvrđenim cijenama.
- (3) Troškove isključenja i ponovnog priključenja u slučaju neosnovane obustave isporuke električne energije krajnjem kupcu snosi distributer.
- (4) Krajnji kupac čiji je objekat isključen sa mreže u periodu dužem od tri godine, prilikom podnošenja zahtjeva za ponovno priključenje tretira se kao novi kupac, koji treba da podnese zahtjev za elektroenergetsku saglasnost.

Član 80.

(Vanredne okolnosti)

- (1) Vanredne okolnosti su situacije kada je prekinuta isporuka električnom energijom ili je ugroženo zdravlje i sigurnost stanovništva kao rezultat:
 - a) teških vremenskih uslova,
 - b) kvarova na opremi,
 - c) požara, poplava, potresa i drugih nezgoda.
- (2) Svako elektroprivredno društvo dužno je obezbijediti telefonski broj i zaposlenike 24 sata svaki dan za primanje hitnih telefonskih poziva korisnika. Telefonski brojevi će

biti objavljeni u dnevnoj štampi, telefonskim imenicima, web stranici elektroprivrednog društva preduzeća, računu za električnu energiju, kao i objavljeni na oglasnim pločama u ovlaštenim kancelarijama elektroprivrednog društva za odnose sa kupcima/korisnicima.

- (3) Svako elektroprivredno društvo će imati plan za odgovor na hitne slučajeve koji će biti dostavljen FERK-u. Plan će definisati aktivnosti za hitne slučajeve koji su nastali kao rezultat elementarnih nepogoda, kvarova na opremi i nezgoda.
- (4) Na vanredne okolnosti navedene u stavu (1) ovog člana, elektroprivredno društvo će odgovoriti preduzimanjem aktivnosti sa odgovarajućim zaposlenicima i opremom u roku od dva sata od momenta saznanja o vanrednoj okolnosti.

Član 81.

(Objekti kojima se ne može obustaviti isporuka električne energije u slučaju opšte nestašice ili neplaćanja)

- (1) Isporuka električne energije, u slučaju opšte nestašice, ne može se obustaviti objektima, postrojenjima, uređajima čiji bi prekid rada doveo u neposrednu opasnost živote i zdravlje ljudi i/ili izazvao nenadoknadive materijalne štete.
- (2) Sljedećim objektima se ne može obustaviti isporuka električne energije u slučaju iz stava (1) ovog člana:
 - a) bolnice, klinike, specijalne zdravstvene ustanove (stanice hitne pomoći, zavodi za transfuziju krvi, centri za dijalizu, domovi zdravlja)
 - b) rudnici sa jamskom eksploatacijom,
 - c) vodocrpilišta javnih vodovoda,
 - d) objekti sredstava javnog saobraćaja (aerodromi, autoputevi, željeznice, stanice signalizacije za javni saobraćaj)
 - e) vrtiće, škole, univerzitete i ostale obrazovne ustanove,
 - f) studentski domovi, đачki domovi, internati, domovi za stara i iznemogla lica i domovi za nezbrinutu djecu i djecu sa posebnim potrebama,
 - g) hidrometeorološkim i seizmološkim mjernim stanicama,
 - h) gradske kotlovnice centralnog grijanja.
- (3) Isporuka električne energije se može ograničiti po snazi i količini na nivo koji ne ugrožava funkcionisanje kupaca iz stava (2) ovog člana.
- (4) Kupci iz stava (2) ovog člana i snabdjevač su dužni prilikom zaključivanja ugovora, podatke iz stava (3) ovog člana unijeti u ugovor o snabdijevanju električnom energijom kao minimalni nivo isporuke električne energije koji ne ugrožava bezbjednost rada.
- (5) Ugovorom o snabdijevanju sa kupcima čiji su objekti navedeni u stavu (2) ovog člana utvrđuju se instrumenti osiguranja plaćanja za preuzetu električnu energiju (mjenice, bankovne garancije i drugi oblici garancija prihvatljivi za snabdjevača).
- (6) Objektima krajnjeg kupca navedenim u stavu (2) ovog člana može se obustaviti isporuka električne energije zbog neplaćanja, ukoliko kupac ne osigura odgovarajuće garancije prema uslovima iz stava (5) ovog člana.

POGLAVLJE II: ŠTETE

Član 82. (Nadoknada štete)

- (1) Distributer nije odgovoran za štetu nastalu prekidom isporuke električne energije čiji je uzrok viša sila, kvarovi na prenosnoj mreži, djelovanje ispravnih i propisno podešenih uređaja za zaštitu elektroenergetskih postrojenja, djelovanje trećih lica, poremećeni i vanredni režim rada i traženje dionice u kvaru, pod uslovima utvrđenim odredbama Zakona i Opštih uslova.
- (2) Distributer nije odgovoran za štetu koja je nastala prekidom isporuke električne energije najavljenim isključenjem elektroenergetskih objekata zbog redovnog i vanrednog održavanja, pregleda i remonta, priključenja novih kupaca, ispitivanja i kontrole mjerenja i proširenja mreže pod uslovima utvrđenim odredbama Zakona i Opštim uslovima.
- (3) Na području gdje elektroenergetska mreža i postrojenja omogućavaju kvalitetnu i kontinuiranu isporuku električne energije, ako krajnji kupac pretrpi štetu zbog neopravdanog prekida isporuke, ili isporuke nekvalitetne električne energije, do koje je došlo krivicom distributera, kao i zbog neispunjavanja odredbi Opštih uslova za isporuku električne energije i izdate elektroenergetske saglasnosti i obaveza preuzetih ugovorom o priključenju, distributer je obavezan nadoknaditi nastalu štetu krajnjem kupcu.
- (4) Krajnji kupac ima pravo na nadoknadu štete od distributera, odnosno snabdjevača, ako mu je bez opravdanog razloga obustavljena isporuka električne energije.
- (5) Krajni kupac je dužan o šteti iz stavova (3) i (4) ovog člana, koja je nastala na njegovim objektima i instalacijama, ili o šteti zbog obustave isporuke, odnosno isporuke nekvalitetne energije, bez odlaganja obavijestiti distributera i/ili snabdjevača.
- (6) Distributer/snabdjevač je dužan evidentirati, obraditi i arhivirati podatke koji se odnose na stavove (3) i (4) ovog člana.
- (7) U slučaju oštećenja elektroenergetskih objekata i instalacija krajnjeg kupca uzrokovanih namjerom ili grubom nepažnjom distributera električne energije, distributer električne energije dužan je nadoknaditi štetu krajnjem kupcu.
- (8) Krajnji kupac ima pravo na nadoknadu štete od distributera električne energije i u slučaju kada pretrpi štetu na svojim elektroenergetskim objektima i instalacijama uzrokovanu nedopuštenim uticajima proizvođača i/ili drugog krajnjeg kupca i/ili trećeg lica.
- (9) Distributer ima pravo na nadoknadu štete od proizvođača i/ili krajnjeg kupca i/ili trećeg lica koje je uzrokovalo štetu.
- (10) Učinitelj je obavezan nadoknaditi štetu distributeru u skladu sa Zakonom, a koju učini sljedećim nedozvoljenim radnjama i to:
 - a) neovlaštenim preuzimanjem električne energije, kao i vršenjem prepravki električnih instalacija ili mjernih uređaja krajnjih kupaca kojim se onemogućava pravilno registrovanje potrošnje električne energije u cilju neovlaštenog korištenja električne energije,
 - b) neovlaštenim prepravljanjem električne opreme, mjernih uređaja i instalacija koje nisu u nadležnosti korisnika.

- (11) Krajnji kupac i snabdjevač, odnosno distributer ugovaraju principe obračuna i visine nadoknade štete u ugovoru o snabdijevanju električnom energijom, odnosno u ugovoru o korištenju distributivne mreže, u skladu sa zakonom.
- (12) Krajnji kupci čija je tehnologija posebno osjetljiva na poremećaje u napajanju električnom energijom, mogu posebno ugovoriti uslove napajanja električnom energijom, ili obezbijediti vlastito rezervno napajanje, ako je to neophodno.
- (13) Za rješavanje nadoknade štete nastale kao posljedica slučajeva navedenih u stavovima od (3) do (10) ovog člana nadležan je sud.

POGLAVLJE III : PRIGOVORI I ZAHTJEVI ZA RJEŠENJE SPORA

Član 83.

(Procedure snabdjevača/distributera)

- (1) Snabdjevač/distributer je obavezan uspostaviti procedure za rješavanje prigovora krajnjih kupaca i davanje informacija krajnjim kupcima, u roku od četiri mjeseca od dana stupanja na snagu ovih Opštih uslova. U okviru procedura, snabdjevač/distributer propisuje da će lice zaduženo za rješavanje prigovora krajnjih kupaca biti ovlašteno iste rješavati u ime snabdjevača/distributera. Snabdjevač/distributer je odgovoran osigurati da je lice koje radi na prigovorima krajnjih kupaca odgovarajuće kvalifikovano i upućeno kako riješiti pitanja ili sporove i zahtjeve za uslugama ili ih uputiti na drugo odgovarajuće lice snabdjevača /distributera.
- (2) Krajnji kupac ima pravo podnošenja prigovora, snabdjevaču/distributeru zbog nepoštivanja odredbi ovih Opštih uslova, u roku od 15 dana od dana nastanka razloga za podnošenje prigovora, ukoliko u pojedinačnim slučajevima odredbama Opštih uslova nije drugačije regulisano.
- (3) Krajnji kupac se može obratiti snabdjevaču/distributeru i telefonom, bez podnošenja pisanog prigovora, ako krajnji kupac traži objašnjenje ili dopunske informacije, koje ne zahtijevaju dalje aktivnosti snabdjevača /distributera.
- (4) Nakon što zaprimi prigovor krajnjeg kupca, snabdjevač/distributer je dužan:
 - a) ispitati navode iz prigovora,
 - b) sačiniti odgovor na prigovor osnovan na provjerenim podacima u što kraćim rokovima,
 - c) nastojati održati dobru namjeru pri rješavanju spora, odnosno nastojati sporazumno riješiti nastali spor s krajnjim kupcem.
- (5) Snabdjevač/distributer će telefonski obavijestiti krajnjeg kupca o svom odgovoru po prigovoru krajnjeg kupca, ali je snabdjevač/distributer dužan i odgovoriti krajnjem kupcu u pisanom obliku, najkasnije u roku od 15 dana po zaprimanju pisanog prigovora.
- (6) Procedure iz stava (1) ovog člana će se primjenjivati i na prigovore drugih korisnika mreže.

Član 84.

(Rješavanje sporova pred FERK-om)

- (1) FERK vodi postupak po zahtjevu za rješenje spora u vezi sa:
 - a) pravom na snabdijevanje električnom energijom,
 - b) obavezom snabdijevanja električnom energijom,
 - c) tarifama po kojima se vrši snabdijevanje električnom energijom,
 - d) kašnjenjima ili odbijanjem snabdijevanja električnom energijom,
 - e) kvalitetom snabdijevanja električnom energijom i pružanjem usluga u vezi s tim.
- (2) FERK vodi postupak po zahtjevu iz stava (1) ovog člana na internom sastanku u skladu sa odredbama Poslovnika o radu, Pravilnika o javnim raspravama i rješavanju zahtjeva i žalbi FERK-a u kojem slučaju podnosilac zahtjeva podnosi FERK-u zahtjev za rješenje spora u roku od 15 dana od dana prijema odgovora snabdijevača/distributera iz člana 83. ovih Opštih uslova.
- (3) Zahtjev iz stava (1) ovog člana sadrži:
 - a) naziv i sjedište pravnog lica, odnosno ime i prezime i adresu podnosioca zahtjeva,
 - b) naziv i sjedište, odnosno ime, prezime i adresu nadležnog snabdjevača, odnosno distributera,
 - c) predmet zahtjeva, odnosno okolnosti na kojima podosilac zahtjeva zasniva svoj zahtjev, uključujući i ugovor kojim stranke regulišu međusobne odnose kao i sve dokaze kojim se potvrđuju navodi iz zahtjeva,
 - d) prijedlog rješenja spora,
 - e) potpis podnosioca zahtjeva.
- (4) FERK na svojoj web stranici objavljuje kratko obavještenje za javnost.
- (5) Kada se raspravlja po zahtjevu iz stava (1) ovog člana, tada se ne raspravlja o nadoknadi eventualno prouzrokovane štete.
- (6) Ako strane u postupku pred FERK-om ne postignu konsenzus, iste se upućuju na ostvarenje svojih prava pred nadležnim sudom.
- (7) Ako su se zainteresovane strane posebno dogovorile FERK će arbitrirati u sporovima iz stava (1) ovog člana u skladu sa odredbama Pravilnika za arbitražu FERK-a ("Službene novine Federacije BiH" broj 74/05).

**POGLAVLJE IV: MOGUĆI RAZLOZI ZA NEISPUNJENJE UGOVORA O
SNABDIJEVANJU**

Član 85.

(Oslobađanje od preuzetih obaveza isporuke/preuzimanja električne energije)

Snabdjevač i krajnji kupac oslobađaju se preuzetih obaveza u pogledu isporuke, odnosno preuzimanja električne energije, za vrijeme trajanja više sile, kao i kvarova na uređajima i postrojenjima do kojih nije došlo krivicom distributera, odnosno krajnjeg kupca, te za vrijeme ograničenja potrošnje u slučaju opšte nestašice električne energije.

Član 86.

(Pogonski uslovi kao razlog ograničenja isporuke električne energije)

Distributer izuzetno može, bez prethodne najave, privremeno ograničiti isporuku električne energije kupcima, ako to uslovljavaju pogonski uslovi u mreži distributera ili Elektroprenosa Bosne i Hercegovine a.d. Banja Luka, kao što su na primjer: kvarovi na transformatorskim, razvodnim i proizvodnim postrojenjima, raspad elektroenergetskog sistema i/ili preopterećenja postrojenja.

Član 87.

(Neisporučena/nepreuzeta električna energija u slučaju više sile)

Neisporučene, odnosno nepreuzete količine električne energije usljed više sile i okolnosti iz člana 80. ovih Opštih uslova ne moraju se naknadno isporučivati niti preuzimati, osim ako ugovorom o snabdijevanju električne energije nije drugačije utvrđeno.

Član 88.

(Vođenje evidencije o ograničenjima isporuke)

Distributer i snabdjevač dužni su voditi pogonsku dokumentaciju u smislu postojećih propisa, a na osnovu koje se mogu utvrditi slučajevi i razlozi prekida ili ograničenja isporuke električne energije.

POGLAVLJE V: PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 89.

(Postojeći krajnji kupci)

- (1) Postojeći krajnji kupci iz svih kategorija potrošnje zaključuju ugovor o korištenju distributivne mreže sa distributerom i ugovor o snabdijevanju električnom energijom sa snabdjevačem u roku od godinu dana od stupanja na snagu ovih Opštih uslova. Pored sadržaja u ugovoru o priključenju/povećanju priključne snage iz člana 31. ovih Opštih uslova isti treba sadržavati i podatke o vlasništvu i održavanju priključka uključujući i mjerno mjesto. Krajnjem kupcu koji na prijedlog distributera i snabdjevača odbije potpisivanje ponuđenih ugovora obustavit će se isporuka električne energije.
- (2) U periodu do zaključenja ugovora iz stava (1) ovog člana snabdjevač će koristiti tarifne stavove kategorije odnosno grupe potrošnje po kojoj je taj krajnji kupac snabdijevan do sklapanja odgovarajućeg ugovora o snabdijevanju električnom energijom.
- (3) Postojećim krajnjim kupcima, čije je vršno opterećenje veće od 23 kW distributer će do 31.12.2015. godine ugraditi mjerne uređaje za mjerenje snage i energije, a ostalim

- će se do istoga roka ugraditi limitatori u skladu sa odobrenom vršnom snagom iz elektroenergetske saglasnosti.
- (4) Svi ugovori zaključeni s krajnjim kupcima električne energije do dana početka primjene ovih Opštih uslova, a odnose se na priključenje, korištenje distributivne mreže i snabdijevanje električnom energijom, važe do roka na koji su zaključeni.
 - (5) Do zaključenja ugovora iz stava (1) ovog člana, na krajnje kupce kojima se električna energija, do početka primjene ovih Opštih uslova, isporučivala na osnovu ugovora po pristupanju primjenjivat će se odredbe ovih Opštih uslova i važećih tarifnih stavova.
 - (6) Postojeći krajnji kupci čije se napajanje obavlja preko postrojenja i mjernih uređaja drugih krajnjih kupaca dužni su zatražiti novu elektroenergetsku saglasnost i u dogovoru sa distributerom riješiti svoje napajanje u skladu sa Zakonom i ovim Opštim uslovima. Rok za okončanje aktivnosti prema ovoj tački je 31.12.2010.godine.
 - (7) Ukoliko ni distributer niti postojeći krajnji kupac ne posjeduju kopiju izdate elektroenergetske saglasnosti, postojećem krajnjem kupcu se izdaje nova elektroenergetska saglasnost bez nadoknade. Tehničko-energetski parametri postojećeg krajnjeg kupca utvrđuju se ili na osnovu projektne dokumentacije ili na osnovu vršne snage i ostvarene potrošnje električne energije u prethodnom periodu.

Član 90.

(Transparentnost uslova snabdijevanja električnom energijom)

Distributeri i snabdijevači su dužni nakon usvajanja Opštih uslova ukratko informisati sve kupce o uslovima snabdijevanja električnom energijom, pravima i obavezama kupaca, putem obavještenja uz račun. U istom obavještenju će se navesti mjesta i način na koji se kupci mogu upoznati sa Opštim uslovima za isporuku električne energije.

Član 91.

(Način informisanja kupaca)

Distributeri i snabdjevači će informisati kupce o svojim aktima, pravilnicima, odobrenim tarifnim stavovima za isporuku električne energije, metodologijama izračuna i odobrenim visinama jednokratnih nadoknada za priključenje krajnjih kupaca/proizvođača, cjenovnicima, i ostalim važnim informacijama. Informisanje se može izvršiti na jedan od sljedećih načina, ili kombinacijom više njih:

- a) objavljivanjem na svojoj web stranici,
- b) putem plaćenih oglasa u visoko tiražnoj dnevnoj štampi,
- c) putem prikladnih brošura, koje se bez nadoknade mogu podići u ovlaštenim kancelarijama distributera i snabdjevača,
- d) putem letka koji se uz račun dostavlja svim kupcima.

Član 92.

(Funkcionalno razdvajanje djelatnosti snabdijevanja i distribucije)

- (1) Dok distributivna preduzeća ne razdvoje funkcionalno svoje funkcije snabdijevanja od distribucije, licencirani distributeri funkcionisat će kao snabdjevači i sklopiti će

ugovor o snadbijevanju sa krajnjim kupcima. Ovi ugovori zaključivat će se isključivo tokom procesa razdvajanja i odnosit će se na snabdjevača.

- (2) Do funkcionalnog razdvajanja distributer i snabdjevač međusobne odnose regulišu internim aktima.
- (3) Po završetku funkcionalnog razdvajanja djelatnosti distribucije i snabdijevanja distributer je dužan na adekvatan način informisati kupce o principima razdvajanja, uz obavezno navođenje sljedećeg:
 - a) koji je subjekat odgovoran za koju funkciju,
 - b) ukoliko postoji više od jednog snabdjevača na koji je način moguće izvršiti promjenu snabdjevača.

Član 93.

(Usklađivanje izvođenja postojećih kućnih priključaka)

Obavezuju se distributeri da do 31.12.2015. godine neophodnim zahvatima u mreži i na priključcima, dovedu sve kućne priključke individualnih stambenih zgrada u skladu sa članom 43. stav (2) ovih Opštih uslova, tj. da polože direktan vod do brojila krajnjeg kupca i time eliminišu unutrašnje priključke.

Član 94.

(Usklađivanje izvedbe mjernih mjesta na postojećim kućnim priključcima)

- (1) Obavezuju se svi kupci iz kategorije domaćinstva i ostala potrošnja na niskom naponu, kod kojih mjerno mjesto nije pristupačno za očitavanje, da do 31.12.2015. godine preurede kućne instalacije u cilju izmještanja mjernog mjesta iz unutrašnjosti objekta na mjesto dostupno za očitavanje.
- (2) Troškove izmještanja priključnog voda na novu lokaciju mjernog mjesta, te uređenje mjernog ormara i opremanje mjernom opremom snosi distributer.

Član 95.

(Vlasništvo nad priključkom i mjernim mjestom)

- (1) Postojeći kupac ne može osporiti distributeru priključenje novog kupca na distributivnu mrežu bez obzira da li su priključak i mjerno mjesto u vlasništvu distributera ili kupca.
- (2) Svi postojeći kupci mogu putem ugovora o korištenju distributivne mreže prenijeti vlasništvo nad priključkom, uključujući mjerno mjesto, distributeru bez nadoknade radi daljnje upravljanja i održavanja.
- (3) Distributer je dužan preuzeti u vlasništvo priključak uključujući i mjerno mjesto iz stava (2), kada mu to postojeći krajnji kupac ponudi.
- (4) Ukoliko postojeći kupac koji je investirao za svoj priključak, uključujući i mjerno mjesto, ne želi prenijeti vlasništvo nad priključkom i pripadajućim mjernim mjestom

distributeru tada je dužan da najkasnije do 31.12.2009. godine zaključi poseban ugovor u kome se definiše da kupac:

- a) snosi troškove redovnog i investicionog održavanja vlastitog priključka,
- b) snosi troškove održavanja i baždarenja mjernih uređaja,
- c) dužan je pisanim zahtjevom zatražiti od distributera intervenciju za otklanjanje bilo kakvog kvara na priključku, te o vlastitom trošku snosi otklanjanje kvarova.

Član 96.
(Stupanje na snagu)

- (1) Ovi Opšti uslovi stupaju na snagu osam dana od dana objave u Službenim novinama Federacije BiH, a isti se objavljuju na oglasnoj tabli i web stranici FERK-a.
- (2) Ovi Opšti uslovi početak će se primjenjivati 01.01.2009. godine.

Član 97.
(Prestanak primjene dosadašnjih Opštih uslova za isporuku električne energije)

Početak primjene ovih Opštih uslova prestaju da se primjenjuju: Opšti uslovi za isporuku električne energije ("Službene novine Federacije BiH" broj 35/99) i Opći uvjeti za isporuku električne energije ("Službeni list SRBiH" broj 6/92 i "Narodni list HR H-B" broj 6/92).

Broj: 01-07-583-02/08
U Mostaru, 23.05.2008. godine

PREDSJEDNIK FERK-a:
Risto Mandrapa

PRILOG 1. OPŠTIH USLOVA ZA ISPORUKU ELEKTRIČNE ENERGIJE

OSNOVNI PRINCIPI METODOLOGIJE ZA UTVRĐIVANJE NADOKNADE ZA PRIKLJUČENJE OBJEKATA NA DISTRIBUTIVNU MREŽU

Član 1.

(Predmet i cilj)

- (1) Osnovni principi metodologije za određivanje nadoknade za priključenje na distributivnu mrežu (u daljem tekstu: osnovni principi) su principi za izradu metodologije za utvrđivanje naknade za priključenje objekta krajnjeg kupca/proizvođača na distributivnu mrežu, koje distributer treba razraditi u Pravilniku o priključcima iz člana 44. ovih Opštih uslova.
- (2) Cilj osnovnih principa je uspostavljanje transparentne, efikasne i jasne metodologije za utvrđivanje nadoknada za priključenje objekata na distributivnu mrežu.

Član 2.

(Sadržaj metodologije za utvrđivanje nadoknada za priključenje)

- (1) Metodologijom se određuje način utvrđivanja jedinične nadoknade (KM/kW) za priključenje objekata krajnjeg kupca/proizvođača na niskom naponu, u zavisnosti od:
 - a) udaljenosti objekta krajnjeg kupca/proizvođača od priključne tačke na distributivnoj mreži,
 - b) vrste, tipa i presjeka priključnog voda,
 - c) kategorije potrošnje,
 - d) opremljenosti mjernog mjesta.
- (2) Također, metodologijom se određuje jednokratna nadoknada za priključenje kao proizvod jedinične nadoknade i zahtijevane vršne snage krajnjeg kupca, odnosno priključne snage proizvođača.
- (3) Metodologijom se utvrđuju nadoknade za priključenje krajnjeg kupca i nadoknade za priključenje proizvođača.

Član 3.

(Posebna zona)

Priključenje objekata krajnjih kupaca/proizvođača u posebnoj zoni, u skladu sa članom 26. (**Posebna zona**) ovih Opštih uslova, utvrđuje se prema ugovorima između nosioca investicije i distributera.

Član 4.

(Udaljenosti objekta krajnjeg kupca/proizvođača od priključne tačke)

U zavisnosti od udaljenosti objekta krajnjih kupaca/proizvođača od priključne tačke na niskonaponskoj mreži u područjima koji su obuhvaćeni prostornim, regulacionim i urbanističkim planom, metodologijom se razrađuju različite udaljenosti i to:

- a) udaljenost objekta manja ili jednaka 50 metara,
- b) udaljenost objekta veća od 50 metara, a manja ili jednaka 200 metara,
- c) udaljenost objekta veća od 200 metara, manja ili jednaka 500 metara,
- d) udaljenost objekta preko 500 metara.

Član 5.

(Vrste, tip i presjek priključka)

Metodologijom se razrađuju različiti pristupi utvrđivanja jediničnih nadoknada (KM/kW) zavisno od vrste priključaka na 0,4 kV naponskom nivou, odnosno u zavisnosti od presjeka električnog provodnika, vrste voda (nadzemni, podzemni i nadzemno-podzemni), broja faza (monofazno, trofazno).

Član 6.

(Kategorije potrošnje)

Metodologijom se razrađuju različiti pristupi utvrđivanja jediničnih naknada (KM/kW) ovisno o kategoriji potrošnje (domaćinstva, ostala potrošnja i javna rasvjeta).

Član 7.

(Opremljenost mjernog mjesta)

Metodologijom se razrađuju različiti pristupi utvrđivanja jediničnih nadoknada (KM/kW) u zavisnosti od opremljenosti mjernog mjesta.

Član 8.

(Finansiranje priključka na 0,4 kV naponskom nivou)

- (1) Distributer, kao investitor i vlasnik svih novih priključaka na 0,4 kV naponskom nivou, osigurava finansijska sredstva za izgradnju istih dijelom od jednokratnih nadoknada za priključenje i dijelom od odobrenih investicija.
- (2) Ukupna sredstva prikupljena na osnovu jednokratnih nadoknada za priključenje na niskonaponsku distributivnu mrežu mogu iznositi maksimalno do 50 posto ukupnih troškova priključenja krajnjih kupaca/proizvođača na niskom naponu. Preostali dio troškova priključenja će se finansirati iz tarifnih stavova za korisnike distributivnog sistema (distributivne mrežarine).

Broj: 01-07-583-02/08
U Mostaru, 23.05.2008. godine

PREDSJEDNIK FERK-a:
Risto Mandrapa